

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

2020.
február

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

ÉPÍTÉS Z

268

Év háza 2019 – Magyar Építész Kamara különdíja:
Vékony Péter, nyaralóépület, Bugyi-Úrböpuszta

Fotó: Palkó György

FÓKUSZTÉMA: TŰZVÉDELEM

SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉSRE KÉSZÜL A SZAKMÁVAL AZ ÚJ ÁLLAMTITKÁR
ÓRADÍJAS ÉPÍTÉSZETI SZOLGÁLTATÁSOK AJÁNLOTT TEVÉKENYSÉGSZORZÓI
ACE ÉS UIA TERVPÁLYÁZATI HÍREK
STÚDIÓ-MŰHELY: GUTOWSKI ÉPÍTÉSZIRODA
ÉPÍTÉSZETI KÖRKÉP
KORSZAKVÁLTÓ ÉPÜLETEK

Lakáselválasztó falak ÚJRAGONDOLVA

Mi az, ami a leginkább zavarja a társasházakban élőket?

A szomszédos otthonok lakói legtöbbször a nemkívánatos hangokra panaszkodnak. Mindenki máshogyan és máskor vágyik pihenésre. Van, aki zenehallgatással kapcsolódik ki, van, aki csak csendben tud pihenni, és olyanok is akadnak, akik barkácsolással töltik a szabadidejüket. Emiatt lényeges a lakások között épülő falak hangszigetelő képessége.

A Habito lakáselválasztó falak HABITO HYDRO terhelhető, ütésálló, tűzgátló, impregnált építőlemezzel készülnek, melyek ötvözik a falazott szerkezetek tartósságát a szerelt technológia előnyeivel: nagy teherbírás, jó ütésállóság, áttörésgátlás és kiemelkedően magas hangszigetelő képesség. A hangszigetelés a szerelt többrétegű falszerkezetek fő előnye, ami a profilvázban elhelyezett szigetelőanyag és az építőlemez együttes hatásának köszönhető.

Betörésbiztonság

A Habito lakáselválasztó fal **MABISZ** besorolás szerint **15 perc** áttörésgátlást teljesít. Ez a fal dupla profilvázra épül, mindkét oldalon 2 réteg Habito 12,5 építőlemezzel és középen egy réteg RB gipszkartonnal. A külső síkokon elhelyezett 2 réteg Habito építőlemez pajzsként működik és biztosítja az áttörésgátlást.

Tűzvédelem

A Habito lakáselválasztó fal **120 perces tűzgátlást** biztosít.

Hanggátlás

A többrétegű szerelt falak kiemelkedően vizsgáznak ezen a téren, mivel az üregben elhelyezett szigetelőanyaggal (levegővel) és a gipszkarton borítással a teljes frekvenciatartományban biztosítják a hanggátlást. A hagyományos falakhoz képest pedig jobban teljesít a mindennapi életünkben előforduló zajtípusokkal szemben, mint például beszéd és a magasabb frekvenciájú hanghatások. A szomszédos lakásokat elválasztó falak esetében az akutéglánál kisebb falvastagság mellett is **garantált a csend. Súlyozott hangszigetelési érték: $R_w = 63$ dB**

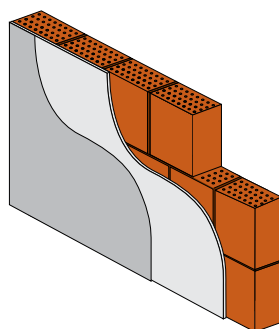

Magas páratűrő képesség

Ez a fal nem csak normál páratartalmú lakószobák elválasztását szolgálja, hanem emelt páratartalmú fürdőszobák és konyhák határoló szerkezeteként is építhető, akár **90%** relatív páratartalom esetén is.

LAKÁSELVÁLASZTÓ FALAK ÖSSZEHOSONLÍTÁSA

MÉRET: 2,8 m magas, 4 m hosszú

TÉGLA

25/30 AKU téglák kétoldali 12 mm vastagságú mészcement vakolattal

AKU TÉGLA	HABITO
FALVASTAGSÁG	
27,4 cm	18,8 cm
A SZERKEZET TÖMEGE	
4144 kg	760 kg
ÉPÍTÉSI IDŐ	
7 nap	1,2 nap
HANGGÁTLÁS	
55 dB	63 dB
NEHÉZ TÁRGYAK RÖGZÍTÉSE A FALRA	
üreges dübellel, ütvefúró vagy egyéb gép használatával	pozdorjacsavarral, egyszerű csavarhúzóval
ELEKTROMOS DOBOZOK ELHELYEZÉSE	
✘	✔

HABITO

Dupla profilvázra (CW 50+75) épített oldalanként 2 Habito építőlemez és középen 1 réteg RB gipszkarton

2020.
február

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A
K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

É P Í T É S Z

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei	
Kedvcsináló...	2
Szoros együttműködésre készül a szakmával az építésügyért felelős új államtitkár	3
Visszatekintés a MÉK 2019-es évére	4
MÉK 2020 – Tervek, célok, gondolatok	5
Összefoglaló a MÉK küldöttgyűléséről	6
A MÉK küldöttgyűlésének határozatai	7
A MÉK Elnökségének határozatai	7
Az időráfordítás alapján számított díj	8
Fókusztema: Tűzvédelem	
Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat módosításához elkészültek a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek átdolgozott változatai	10
A Magyar Építész Kamara külügyi hírei	
Tájékoztató az ACE és az UIA tervpályázati híreiről	17
Beszámoló az Építészek Európai Tanácsa (ACE) közgyűléséről	20
Stúdió – Műhely	
A Stúdió-Műhely rovat margójára	22
Gutowski Építésziroda	23
Építészeti körkép	
Pro Architectura díj 2019. évi díjazottjai	26
Az Év háza 2019	27
Média Építészeti Díja	27
Kulturális híradó	
Csomópontok – Turi Attila és alkotótársainak kiállítása	30
Könyvajánló: Dévényi Sándor építészete	30
Korszakváltó épületek	31

ÉPÍTÉSZ KÖZLÖNY-MŰHELY | ISSN 1789-0934 | 268. szám | 2020. február
A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Hajnóczi Péter; tagjai: Szalay Tihamér, Turi Attila | Főszerkesztő: Tutervai Mátyás |
Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., telefon/fax: 06 1 318 2944,
e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. H-1021 Budapest,
Tárogató út 26., telefon: 06 30 964 9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara
elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

268

Kedvcsináló...

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

Köszöntünk minden Közlöny olvasót az új évben a Közlöny szerkesztői nevében.

A közlöny igyekszik a kiadás gyakoriságához mérten naprakészen tájékoztatni a kamarai tagokat minden, az építészet, az építészetet érintő eseményről. A közlönyben a területi kamarák segítségével szeretnénk minél több, a területeken zajló munkáról, rendezvényről beszámolni. A 2020-as év első számában rövid áttekintést adunk a MÉK 2019-es munkájáról és 2020-as terveiről. Fontos, hogy a Kamara tagsága értesüljön arról, hogy mi történik a Kamarában, mi az a munka, amit a területi kamarák és a MÉK végez.

A Közlönyben exkluzív cikkben mutatjuk be dr. György István államtitkárt, aki 2020. 01. 01-től felel a területi közigazgatás, valamint az építésügyi és örökségvédelmi hatósági feladatok szakmai irányításáért.

Jelen Közlöny fókusztemája a tűzvédelem, így kiemelten foglalkozik az Országos Tűzvédelmi Szabályzat és a hozzákapcsolódó Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek legutóbbi módosításával. Tiszteletre méltó a jogalkotó azon szándéka, hogy minél egyszerűbb, érthetőbb, rövidebb és áttekinthetőbb OTSZ-t kíván alkotni. A bemutatott módosítások fényében mindenki megítélheti, hogy a jogszabály hol tart ezen az úton...

A Stúdió-Műhely rovat jellemzően fiatal, vagy majdnem fiatal építészcsapatok, cégek bemutatását hivatott szolgálni. Ezzel kapcsolatban olvasható a Közlönyben Turi Attila bevezetője, valamint az első iroda bemutatkozása. Gutowski Robert mutatja be az irodáját, a munkáikat, válaszol azokra a kérdésekre,

amit minden bemutatni kívánt irodának fel kívánunk tenni. Érdekes gondolatokat fogalmaz meg, és még inkább érdekes lesz, ha majd sok számot követően összevethetjük, hogy mit gondolnak ezekről a dolgokról a mai fiatal és sikeres építész-műhelyek.

Kulturális híradó rovatunkban ajánljuk Dénes Eszter Dévényi Sándor építész életművét bemutató könyvét. Dévényi Sándor munkásságából adódóan a könyvet mindenkinek érdemes megismernie!

Tudósítunk továbbá Turi Attila építész és alkotótársainak „Csomópontok” című kiállításáról, amely a Pesti Vigadóban volt megtekinthető. A kiállított műveket átszövi a Makovecz Imre nevével fémjelzett organikus iskola és a Kós Károly Egyesülés szellemisége. A pályaképek a családi házaktól az iskolákon át a vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítési munkákig ívelnek. Nagyon értékes anyag, a jövőben ellátogat egyes területi kamarákhoz, érdemes megnézni...

Bemutatjuk a Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara által szervezett, Hartmann Gergely és csapata által létrehozott „Korszakváltó épületek” című, a DesignHét keretében megnyitott győri kiállítást, mely a Bauhaus alapításának 100. évfordulóján a régió két világháború közötti építészetéből kínál válogatást, elsősorban Győr és Sopron legkorábbi modern épületeit kutatva fel és állítva egymás mellé. A kiállítás 2020-ban Budapesten a Fugában és több vidéki helyszínen is megtekinthető lesz.

A Közlöny beszámol az UIA-ICC párizsi konferenciájáról, valamint az ACE barcelonai közgyűléséről. A cikkek elolvasásával képet kaphatunk arról, mivel foglalkoznak ezek a nemzetközi szervezetek, mi jelent ma témát a nagyvilágban. Érdekes összevetni mindazzal, ami a hazai szakmai közéletet tematizálja.

Építészeti körkép rovatunkban ebben a számban az utóbbi időszak Pro Architectura, a Média Építészeti Díja és az Év háza díjazottjairól írunk. Sok díj, sok értékes épület, sok tehetséges építész... Arra biztatunk mindenkit, hogy a mostani figyelemfelhívásunk után ismerkedjen meg az épületekkel a később megjelenő Évkönyvben, és a bőségesebb bemutatást kínáló online felületeken is.

És végül, de nem utolsósorban köszönjük Eltér István főszerkesztő és Tatai Mária felelős szerkesztő eddigi munkáját. A kommunikációs feladatokat 2020. január 1-től a MÉK közvetlenül látja el.

A Közlöny elsődleges célja a Kamara működésének, munkájának bemutatása, tudósítás a szakmagyakorlókat érintő tevékenységekről. Azt szeretnénk, hogy ebben a rohanó világban, amikor az embert nap mint nap végtelenül sok információ éri az online világban, a közlöny megőrizze azt az értékét, hogy kézbe vehető, hogy áramszünet esetén is kellemes, gyertyafényes időöltést jelenthet az olvasása!

*Tutervai Mátyás
MÉK alelnök – főszerkesztő*

Szoros együttműködésre készül a szakmával az építésügyért felelős új államtitkár

Változással indult az év a területi közigazgatás, valamint az építésügyi és örökségvédelmi hatósági feladatok szakmai irányításában, miután januártól dr. György István felel államtitkárként a területért.

Január elején nevezte ki a köztársasági elnök a Miniszterelnökség közszolgálatért felelős államtitkárává dr. György Istvánt, aki Tuzson Bencétől veszi át a kormányhivatalok, valamint az építésügy és örökségvédelem szakmai irányítói feladatait. Az új államtitkár igazi veteránnak, elismert szakpolitikusnak számít a közigazgatásban, hiszen immár harminc éven keresztül önkormányzati, majd kormányhivatali vezetőként is bizonyította, hogy együttműködéssel még a komoly kihívások is eredményesen kezelhetők.

1990-től tizenkét éven át Budapest X. kerülete, Kőbánya polgármestere volt, majd 2010 és '14 között Budapest főpolgármester helyetteseként dolgozott, amely munka során paradigmaváltást hoztak a városüzemeltetés területén, többek között a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) létrehozásával, de a négyes metró beruházás befejezésében, valamint az 1-es és 3-as villamos rekonstrukciós projektek, továbbá a budai fonódó villamoshálózat megvalósításában is részt vett. 2014-től közel hat éven át Budapest Főváros Kormányhivatalát vezette kormány megbízottként, ahol sok más mellett a fővárosi építésügyi- és örökségvédelmi hatóságok, a földhivatalok, a műszaki engedélyezési és egyes közlekedési hatósági feladatok tartoztak hozzá. Mindemellett kormány megbízottként több mint száz nemzetgazdasági szempontból kiemelt kormányzati- és magánberuházás hatósági feladatait koordinálta, köztük olyan jelentős fejlesztéseket, mint a zugligeti MOME, a józsefvárosi Ludovika Campus, vagy a kőbányai Északi Járműjavító Eiffel csarnokában épülő Opera Műhelyház.

Miután az Országgyűlés decemberben döntött arról, hogy az építésügyi hatósági feladatokat március 1-jétől egységesen a fővárosi- és megyei kormányhivatalok látják el, államtitkárként egyik első feladata az átmenet zökkenőmentes levezénylése lesz.

- Az építésügyi hatósági feladatok államigazgatási feladatok, azonban ezek egy részét a jogszabályok eddig a jegyzőkhöz, míg más részüket állami szakigazgatási szervekhez, később a kormányhivatalokhoz és egyes járási hivatalokhoz telepítették. Márciustól ez a töredezettség megszűnik, valamennyi építésügyi és építésfelügyeleti feladat- és hatáskör a kormányhivatalok megyei (illetve fővárosi) illetékességgel ellátandó feladataivá válnak, ennek eredményeként megszűnnek az eddigi építésügyi hatóságok közötti hatásköri átfedések, ez pedig

fotó: kormány.hu

hatékonyabb joghoz jutást és jogérvényesítést tesz lehetővé – hangsúlyozta az államtitkár, majd hozzátette, a helyi szabályozás megalkotása továbbra is az önkormányzatok feladata marad.

Mint mondta, nemzetgazdasági érdek, hogy a kormányhivatalok és más hatóságok, egyszerűen, gyorsan és hatékonyan szolgálják ki az állampolgárokat és vállalkozásokat egyaránt, ezért a kormány továbbra is elkötelezett a bürokratikus terhek csökkentése, az eljárások további egyszerűsítése és gyorsítása iránt. - Annak érdekében, hogy a gazdaság lendületes növekedését továbbra is fenntartsuk, igyekszünk lépésről-lépésre egyszerűbbé tenni a vállalkozások mindennapjait – folytatta. Ennek keretében tovább bővítik az elektronikus ügyintézési lehetőségeket is.

Dr. György István elmondta, ahogy korábbi feladatai során, úgy államtitkárként is konszenzusra törekszik az érintettekkel, így a szakmai szervezetekkel, köztük a Magyar Építész Kamarával is szoros együttműködést tervez.

Rövid életrajz

végzettsége:	jogász, biológia-testnevelés szakos tanár	2010–2014	Budapest városüzemeltetésért felelős főpolgármester-helyettese
1984–1990	Kőbányai Pataky István Általános Iskola biológia-testnevelés szakos tanára, majd az iskola igazgatóhelyettese	2010–2014	országgyűlési képviselő
1990–2002	Kőbánya polgármestere	2014–2020	Budapest Főváros Kormányhivatalát vezető kormány megbízott
2006–2010	fővárosi közgyűlési képviselő, a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke	2020–	a Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkára

Visszatekintés a MÉK 2019-es évére

Jelen visszatekintés nem teljes körű, nem sorolja fel a MÉK összes tevékenységét 2019-ben, igyekszik néhány, a tagság számára fontos eseményre, történésre felhívni a figyelmet.

A MÉK Elnöksége minden hónapban legalább egyszer, rendszerint a hónap első péntekén, illetve szükség szerint további alkalommal is tartott elnökségi ülést. Az ülésre a MÉK elnökségének tagjai mellett meghívást kaptak a MÉK Felügyelő és Etikai-fegyelmi Bizottságának elnökei, illetve a tagozati elnökök is.

A küldöttgyűlések előkészítése, a jogszabályok megbeszélése és egyéb információcsere céljából 2019. évben 4 alkalommal területi elnökök testülete ülést rendezett a MÉK, ahova a területi építész kamarák mellett a MÉK tisztségviselői is meghívást kaptak. A két kihelyezett ülésre Inárcson és Nyíregyházán került sor, Nyíregyházán a házigazdák által szervezett szakmai programokon is részt vettek a megjelentek.

A 2019-es év a kapcsolattartásban elsősorban a stratégiai helyzetkeresést és pozicionálást jelentette. Tekintettel az Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság új feladataira, a 2014-2018 között megindított változások visszacsatolási tapasztalatszerzése, az esetenként előforduló anomáliák kezelése nehézkes. A 2019-es év nagy visszhangot kiváltó jogszabály-módosítása volt az egyszerű bejelentéshez kapcsolódó 155/2019-es kormányrendelet. A MÉK mind a jogszabály-módosítás létrejöttének módjával, mind pedig a tartalmával kapcsolatban részletesen kifejtette a véleményét, és jelezte kifogásait.

Már 2018-ban megkezdődött a MÉK hosszú távú stratégiájának meghatározása, kidolgozása. 2018. év végén a küldöttgyűlés ezek közül kiemelt 3 témát:

- ▶ a tagdíjreform,
- ▶ a szakirányú gyakorlat megszerzésének szabályozása, valamint
- ▶ az országos szakmafelügyeleti rendszer kidolgozását.

2019-ben a MÉK megkezdte a fenti stratégiai fejezetek feldolgozását, melyet a 2019. májusi küldöttgyűlés elé tárt.

A tagdíjreform kapcsán ismételten beigazolódtott, hogy a tagdíj a Kamara működésének, a szakmai munkák elvégzésének anyagi forrását biztosító eszköz.

Bemutatásra került a kamara életében történt többszöri analizisek és javaslatok összegyűjtött vizsgálata, amelyet a területi elnökök is elemeztek.

A MÉK 2001-es küldöttgyűlésén történt, többszöri különböző változatokról szóló szavazássorozattal eldöntött egységes tagdíj ismeretében az azóta eltelt időben született koncepciók egyike sem érte el azt a megvalósítható célt, hogy kvázi igazságosabb rendszer váltsa fel a jelenleg működő szisztémát.

A szakirányú gyakorlat szabályozása kapcsán a MÉK megvizsgálja a mentor-gyakornoki rendszer bevezethetőségének feltételeit, amely jó eszköz lehet a szükséges gyakorlat eredményes megszerzéséhez, annak hitelt érdemlő igazolásához, biztosítva, hogy a gyakorlók a gyakorlati idejében azokat a képességeket szerzi meg, amire valóban szüksége lesz a későbbiekben. A Kamara stratégiai célja, hogy egyrészt átalakítsa, megerősítse a „jogosultsági vizsga” intézményét, súlyát, másrészt a „jogosultsági vizsgát” tartalmában a kötelező elemeken túlmenően a gyakorlati kérdések felé vigye el.

Az országos szakmafelügyeleti rendszer kidolgozásának célja a Kamara jogszabályokból következő feladatának, az építészeti tevékenység jogszerűségének biztosítása és szakmai színvonalának javítása. Az egységes elbírálás, értékelés érdekében ennek egy, a teljes kamarát átlátó országos szervezetnek kell lennie. A felügyeleti szervünk részéről felvetődött annak igénye, azon javaslat, hogy a Kamarának egy új, fogyasztóvédelmi szolgáltatást lenne célszerű elindítania a jellemzően kevés szakmai tájékozottsággal rendelkező, a főleg lakásépítésben érintett megrendelők számára, amelynek működtetését az állam talán anyagiakkal is támogatni tudná. Ennek vizsgálata is megkezdődött 2019-ben.

Az Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottságban a MÉK képviselője révén sziszifuszi és sok esetben kilátástalan munkát folytatott a műszaki irányelvek és szabványok megújítása tárgyában. Ez a munka vélhetően több évig eltart még, és amikor azt gondolnánk, hogy befejeződött, akkor kezdődik újra.

A Területi Elnökök Tanácsával folytatott többszöri egyeztetést követően megnyílt a lehetőség a MÉK honlapján egy kedvező kondíciójú kötelező tervezői felelősségbiztosítási rendszer kialakítására, amelyet kellő mérlegelést követően minden kamarai tag igénybe vehet.

Kidolgozásra került az építészeti alkotások és műszaki létesítmények terveinek ismételt felhasználási díjának ajánlott díjszabásának rendszere, amely jelentős hiányt pótol.

A MÉK többfordulós egyeztetést folytatott a Magyar Mérnöki Kamarával és egyéb érintett szervezetekkel a BIM-mel (Building Information Modelling) kapcsolatos képzések beindítását illetően. Minden érintett egyetért abban, hogy a BIM nem kerülhető meg, a bevezetést, a rendszer megismerését, a használathoz szükséges tudás elsajátítását illetően vannak még véleménykülönbségek. A MÉK célja, hogy felkészítse a tagságát a BIM-mel kapcsolatos feladatokra, illetve elérje a jogalkotónál, hogy bármiféle jogi szabályozás csak a megfelelő alapok biztosítása után történhessen.

A közpénzből megvalósított „magasépítési” – de egyéb építészeti – beruházásoknál a „desing and build” elvet az elnökség nem tartja elfogadhatónak.

Fontos, hogy az állam mint építető megőrizze a folyamatos kontrollját a beruházások során, és ennek egyik záloga a tervező, aki a kivitelezési tervek készítése során is a megbízóját képviseli, továbbra is az építető oldalán áll, az ő megbízottja, és az építető mint megbízó, biztos az általa felkért tervező szakértelmében.

A MÉK delegáltjai részt vettek a különböző tervpályázatok bírálatbizottságaiban. Ezek közül a legtöbb vitát kiváltott pályázat a Nemzeti Mintaterv Katalógus létrehozását célzó „Családiház-mintaterv” ötletpályázat volt. A pályázatra 149 pályázat érkezett, ezen belül mintegy 270 változattal. A MÉK hangsúlyozta a kiíró felé, hogy nagyon fontosnak tartja a díjazott pályaművek sorsát. Fontos, hogy a katalógusba történő feldolgozás során az épülettervek ne silányuljanak tömegtermékké, a felhasználási feltételek biztosítsák, hogy az egyes településeken csak olyan épületek valósulhassanak meg, amelyek szinkronban vannak a település képével, ahhoz illeszkednek, hogy biztosítsák a benne lakók igényeit, ne kötődjenek részükre káros kompromisszumok csak azért, mert a katalógusban szereplő tervet alkalmaznak.

Az Akadémia Építőművész Tagozatának vezetője, Turi Attila az MMA-t folyamatosan tájékoztatta aktuális kérdésekben a MÉK álláspontjáról. Az MMA-nak delegált Magyar Építészeti Múzeum létrehozásának előkészítő folyamatáról – mint az MMA elnöki bizottságának tagja – a MÉK elnökét folyamatosan tájékoztatta.

A MÉK egyik fő területének tekinti a szakmagyakorlók továbbképzését. Ennek keretében 2019. évben több mint 1000 fő vett részt a MÉK által tartott tantermi kötelező továbbképzéseken és a MÉK szakmai továbbképzésein is.

A MÉK a korábbi évekhez hasonlóan 2019-ben is önálló standdal vett részt a Construmán, és egy kötelező és egy szakmai to-

vábbképzési konferencianapot is biztosított a szakmagyakorlók számára az ingyenes és továbbképzési pontot érő Construma-megtekintési lehetőség mellett.

A 2019-es év végének meghatározó eseménye volt a 2019. XII. 2-i küldöttgyűlés, melynek részletes beszámolóját külön cikkben ismertetjük.

Ezek voltak a 2019-es év főbb eseményei, történései. Mozgalmas év volt, mint ahogy 2020 is az lesz...

*dr. Hajnóczy Péter MÉK elnök,
Tutervai Máttyás MÉK alelnök*

MÉK 2020 – Tervek, célok, gondolatok

2020-ban a MÉK minden olyan munkát, kezdeményezést folytatni szeretne, amit 2019-ben tett, és hasznosnak bizonyult. A teljesség igénye nélkül bemutatunk néhány gondolatot a 2020-as terveinkről.

A MÉK munkájának meghatározó része lesz 2020-ban is a tagjainak az érdekképviselete, a közreműködés a jogszabályvéleményezésben, bizva abban, hogy a belátható jövőben eljuthatunk odáig is, hogy nemcsak véleményezők, hanem kezdeményezők is lehetünk az építészet, építészeket érintő jogalkotásban.

Jó néhány bennünket érintő jogszabály szorul ráncfelvarráásra, módosításra vagy alapvető újragondolásra. A MÉK célja, hogy ebben a munkában átvegye a kezdeményező szerepét, elérve azt az ideális állapotot, ami nem rossz jogszabályok javítgatásáról, kárelhárításról szól, hanem előremutató, proaktív szerepről.

A 2020. év legfontosabb kihívása a Kamara gazdálkodásának, működésének a racionalizálása. Ez a munka a jelenlegi helyzet alapos elemzését, az elemzés alapján elérhető és előremutató célok meghatározását, és az azok elérését célzó jelentős munka elvégzését jelenti. Ez a munka a területi kamarákkal együttműködve minden érintett véleményét figyelembe véve folyik.

Az előző témához kapcsolódóan folytatódik a kamarai stratégia megalkotása a 2019-es munkában ismertetett kiemelt témák folyamatos bővítésével.

Az átfogó stratégiai megújulással párhuzamosan lehetőség van több, a Kamara gazdaságos, hatékony működését elősegítő módosításra, amelyet a közeljövőben tárgyal meg a Területi Elnökök Tanácsa.

A MÉK tervei között szerepel egy, a kamarai szakmai munkát segítő pénzügyi hozzájárulási alap megteremtése és működtetése. Mint ahogy a legutóbbi küldöttgyűlésen is elhangzott, a tagdíjmelésből származó többletbevételt a MÉK kizárólag szakmai munkára, és azon belül kamarai tagok, szervezetek,

cégek, az építészet támogató, országos érdeklődésre számotvető szakmai munkájának támogatására kívánja fordítani. A hozzájárulás megszerzésének feltételeit a MÉK elnökségének döntését követően internetes felületeinken tesszük majd közzé. Mindenkit arra biztatunk, hogy kövesse figyelemmel az ezzel kapcsolatos híreket, és igyekezzen minél több sikeres pályázatot benyújtani. Reméljük, hogy a későbbiekben számos, a pályázati támogatás felhasználásával megvalósult projektről tudunk beszámolni!

A 2020-as év MÉK-tervei közt szerepel a német „Junge Architekt” című könyv mintájára egy magyar nyelvű összefoglaló kiadvány megjelentetése, amely felölel minden olyan információt és tudást, amely egy pályakezdő építész számára fontos lehet. A könyv konkrét javaslatokat tartalmaz a tervezés folyamatától a munka szervezéséig tartó különböző lépések kezeléséhez, és abban is segít, hogy a munkafolyamatot jobban megértsük, és azt ezáltal elsajátítsuk, mindenekelőtt pedig, hogy a megfelelő kérdéseket a megfelelő helyen tegyük fel. Az építész státuszát – aki a legkülönbözőbb szakmai kompetenciái révén folyamatosan mozog „az építész mint művész” és „az építész mint mesterember” dimenziók között – szakmai pályája során mindenkinek saját magának kell kivívnia! S ehhez az első ház tervezéséről szóló megbízás szinte ideális feladat, a kiadni tervezett könyv pedig ideális útítárs!

A fentiekben néhány kiemelt ideai tervünkről adtunk rövid tájékoztatást, a munkát folytatjuk céljaink megvalósításáért, eredményeinkről folyamatosan beszámolunk. Szándékunk, hogy sikerüljön az értékek megőrzése mellett olyan új lehetőségeket teremtenünk, új információkat adnunk, ami tagjaink és a területi kamarák hasznára válik. Kommunikációs felületeinken igyekszünk beszámolni ezeken túl minden olyan szakmai eseményről, hírről, programról is, amelyben a Kamara szerepet vállal.

*dr. Hajnóczy Péter MÉK elnök,
Tutervai Máttyás MÉK alelnök*

Összefoglaló a MÉK küldöttgyűléséről

A Magyar Építész Kamara 2019. december 2-án, hétfőn a Kopaszi-gát Öbölház rendezvénytermében tartotta meg küldöttgyűlését.

Az aznap kora reggeli váratlan erős hóesés miatt kialakult közlekedési problémák miatt késve kezdődött a küldöttgyűlés, hogy minden küldött részt tudjon venni az ülésen.

Természetesen a küldöttgyűlést megelőzően a MÉK honlapján minden küldött és kamarai tag számára elérhetőek voltak a küldöttgyűlés anyagai, illetve a helyszínen szóbeli kiegészítésekre és hozzászólásokra is sor került.

Az előterjesztett anyagok elfogadásra kerültek:

- ▶ Alapszabály módosítás,
- ▶ Jogosultsági szabályzat módosítása,
- ▶ Az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységhez szükséges tervezőiművezetés-szabályzat,
- ▶ A MÉK 2020. évi költségvetésének tervezete és a 2020. évi tagdíj.

Érdemi vita a 2020. évi tagdíj megállapításával kapcsolatban alakult ki. **Fontos tanulsága volt a vitának, hogy a területi kamaráknak erősíteniük kell a helyi kommunikációt mind a tagjaikkal, mind a küldöttjeikkel, hogy mindenki tisztában legyen a Kamara helyzetével, az előttünk álló feladatokkal, lehetőségekkel.** A vita során a tagdíjmelés ellen érvelők az emelés mértékét vitatták.

A tagdíjmelést egyes területi kamarák kezdeményezték, mellyel kapcsolatban a Területi Elnökök Tanácsa legutóbbi 2. ülésén részletekbe menő vita alakult ki, és a küldöttgyűlésre előterjesztett változat a területi elnökök többségi véleményét tükrözte.

A tagdíjmelés alapvető indoka a korábbi évek állami költségvetési támogatásának kiváltása. A tagdíjmelés, és ennek

megfelelően a szükséges pénzügyi forrás megteremtése egyes területi kamarák esetében az eddigi magas színvonalú szakmai munka folytatásának biztosítása, míg a kisebb létszámú területi kamarák esetében a napi működés biztosítása érdekében szükséges.

A küldöttgyűlés a 2020. évi tagdíjat 75 000 forintban határozta meg.

A MÉK elnöksége az előterjesztett költségvetésnek megfelelően úgy döntött, hogy a tagdíjmelésből **a MÉK-hez befolyó többletbevétel meghatározó részét egy olyan alap létrehozására fordítja, amely pályázati formában lehetőséget biztosít akár kamarai tagok, akár területi kamarák számára, szakmai programok, szakmai kiadványok finanszírozására.** Ennek feltételeit a MÉK elnöksége az év elején határozza meg.

A MÉK elnöksége megkezdte a kamara működési feltételeinek vizsgálatát, annak elemzését, hogy a jelenlegi struktúra mennyiben életképes, milyen strukturális változások válhatnak szükségessé, melyeknek van realitásuk, melyek azok a feladatok, amelyek ellátásának részleges vagy teljes összevonása tehermentesítheti a területi kamarák munkáját és gazdálkodását. Ennek elengedhetetlen feltétele a területi kamarák együttműködése mind az adatszolgáltatásban, mind az együttgondolkodásban. Ezt a munkát a következő Területi Elnökök Tanácsában szükséges folytatni, és a területi kamarák elnökségei, a küldöttek és a tagjaik közötti konzultációt követő többszöri visszacsatolás után van mód a megoldási javaslatot a küldöttgyűlés elé terjeszteni.

A küldöttgyűlés végén megválasztásra kerültek a hiányzó tisztségviselők:

- ▶ a Felügyelő Bizottság tagja lett **Horváth Gábor**,
- ▶ az Etikai-fegyelmi Bizottság tagja lett **Balázs Gábor**.

Az újonnan megválasztott tisztségviselőknek ezúton is gratulálunk!

Szeretne értesülni a szakmagyakorlást érintő friss hírekről?
Like-olja és kövesse a Magyar Építész Kamara Facebook-oldalát!
<https://www.facebook.com/magyarepiteszkamara/>

A MÉK küldöttgyűlésének határozatai

10/2019. (12.02.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK küldöttgyűlése. 126 igen, 0 nem szavazattal, 1 tartózkodás mellett a MÉK Alapszabály 3.8.5. pontját az alábbi ea) ponttal egészíti ki:

„ea) A tagozati gyűlés határozatképes, ha a tagozati tagok több mint 50%-a jelen van. Az azonos napirenddel megismételt tagozati gyűlés határozatképes, ha a tagozati tagok legalább 10%-a jelen van.

eea) Személyi kérdésben (választás-visszahívás) a tagozati gyűlés kizárólag akkor tekinthető határozatképesnek, ha:

eea1) A 100 főnél kisebb tagozati létszám alatti tagozat esetén a szavazásnál a tagok több mint 25%-a jelen van.

eea2) A 100 főnél nagyobb tagozati létszám feletti tagozat esetén a szavazásnál a tagok több mint 15%-a jelen van.

eab) Határozatképtelenség miatt meghiúsult szavazás esetén a személyi kérdésben a tagozati gyűlést 30 napon belül meg kell ismételni.”

11/2019. (12.02.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK küldöttgyűlése a MÉK Alapszabály előterjesztett módosításait 127 igen szavazattal a csatlakozó módosító indítvány figyelembevételével egyhangúlag fogadja el. A módosítások 2020. január 1. napján lépnek hatályba. A szakmai tagozatok-

nak a következő tagozati gyűlésükön az ügyrendjüket összhangba kell hozniuk az Alapszabály előírásaival.

12/2019. (12.02.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK küldöttgyűlése a MÉK Jogosultsági szabályzat előterjesztett módosításait 127 igen szavazattal egyhangúlag fogadja el. A módosítások 2020. január 1. napján lépnek hatályba.

13/2019. (12.02.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK küldöttgyűlése Az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységhez szükséges tervezői művezetés szabályzatot 102 igen, 12 nem szavazattal, 13 tartózkodás mellett fogadja el. A szabályzat a MÉK honlapján történő közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidőben a 2017. május 25. napjától hatályos, a 10/2016. (05.27.) MÉK által elfogadott, többször módosított Az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységhez szükséges kivitelezési tervdokumentáció tartalmi követelményei, valamint a tervezői művezetés szabályai szabályzat – a 244/2019. (X. 22.) Korm. rendelet miatt – speciális módon hatályon kívül kerül, EZÉRT rendelkezéseit jelen szabályzat átmeneti rendelkezései szerint kell alkalmazni.

14/2019. (12.02.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK küldöttgyűlése a MÉK 2020. évi költségvetését 98 igen, 83 nem szavazattal, 12 tartózkodás mellett elfogadja azzal, hogy ennek részeként a 2020. évi tagdíjat 75 000 forintban állapítja meg.

A MÉK Elnökségének határozatai

39/2019. (12.11.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy elfogadja a MÉK 2020. évi díjtáblázatát. (A részletes díjtáblázat a www.mek.hu honlapon tekinthető meg.)

1/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a Magyar Mérnöki Kamarával egyeztetve, azzal egyetértésben egyhangúlag a következő állásfoglalást hozza:

2020. január 1-től – jogszabályváltozás okán – az energetikai tanúsítók is szakmai továbbképzésre kötelezettek. Ennek végrehajtására az elnökség az alábbi eljárásrendet határozza meg.

A szakmai továbbképzésre 2020 januárjától újonnan kötelezett energetikai tanúsítók amennyiben 5 éves továbbképzési periódusuk 2020 folyamán jár le, eltekint a szakmai továbbképzési pontok teljesítésének igazolásától. 2021. január 1. napja után lejárt jogosultságok esetén a továbbképzési időszak szakmai továbbképzésre kötelezett időszakára vonatkozóan összességében időarányosan kell a továbbképzési kötelezettséget teljesíteni, tehát 2020-ra vonatkozóan 4 pontot, onnan pedig a „negyedéves szabály” alkalmazásával (eltelt negyedévenként 1 pont számítandó). Felkéri a továbbképzési szakértői testületet, hogy a Szakmai továbbképzési szabályzat tárgyra vonatkozó módosítási javaslatát a májusi küldöttgyűlésre jóváhagyásra készítse elő.

2/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag a következő szakmai állásfoglalást hozza:

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 2020. január 1. napjától hatályba lépő rendelkezése miatt a Korm. rendelet II. Szakma 4. pontja szerinti Táj-és kertépítészeti tervezési területen a „továbbá a kertépítészeti műtárgytervezési szakterületnél (ÉKM) meghatározott feladatok” alatt az alábbi feladatokat kell érteni: tartószerkezeti szakági tervező bevonásával 4,5 m-nél magasabb kerti építmény, 1,0 m-nél magasabb támfal, úszómedence szerkezete, 2,0 m-nél magasabb tömör kerítés, 45 foknál meredekebb terep rendezése.

3/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy 2020. május 22-én kerüljön sor a MÉK következő küldöttgyűlésére.

4/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag elfogadja az Óradíjas építészeti szolgáltatások ajánlott tevékenységszorói és díja a MÉK ajánlott díjszabálya alapján 2020-ban című táblázatot.

5/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a Szerzői Jogi Testület a MÉK 22/2019. (09.27)) sz. elnökségi határozata alapján feltett kérdéseire adott szakértői véleményüket anonimizálva közzé tegye.

6/2020. (01.17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy hozzájárul ahhoz, hogy felhasználhassa a Szerzői Jogi Testület által a MÉK kérésére adott szakvéleményt.

Az időráfordítás alapján számított díj

KIEGÉSZÍTÉS AZ „ÓRADÍJAS ÉPÍTÉSZETI SZOLGÁLTATÁSOK AJÁNLOTT TEVÉKENYSÉGSZORZÓI (OT) ÉS DÍJAI, A MÉK AJÁNLOTT DÍJSZÁMÍTÁSA ALAPJÁN A 2020-AS ÉVBEN

(építészeti, belsőépítészeti, táj- és kertépítészeti és településtervezési szolgáltatások) c. díjtáblához

Az időráfordítás alapján számított díj az építésziroda mint vállalkozás komplex megbízási díja.

Az ajánlott mérnökóra/mérnöknap díja tartalmazza az óradíjra eső közvetlen költségeket, munkadíjat, közvetett költségeket, ráfordításokat, értékcsökkenési leírást, egyéb ráfordításokat, tervezett nyereséget, illetve az adott tevékenységtől függő tevékenységszorítót.

Az óradíjas tervezési szolgáltatások díjait ajánlott alkalmazni különszolgáltatások, illetve rövidebb idejű, nem tervezési szolgáltatások esetén (pl. szakvélemények, tervezői művezetés, műszaki szemle, tanácsadás stb.).

Az ajánlott időalapú díj nem tartalmazza a mindenkor általános forgalmi adót (áfa).

Az ajánlott mérnökóra/mérnöknap díj számítási módját a MÉK Díjszabás IV/4. fejezete határozza meg. Ezt a Díjszabás alapján a MÉK Elnöksége minden évben kiszámítja és közzéteszi.

A számítás kiindulási alapja az adott naptári évre a törvényben meghatározott havi minimálbér. A képlet a MÉK Díjszámítási Szabályzat hivatkozott fejezet „Óradíj” és „Alapóradíj” bekezdése szerint:

$$\text{Ajánlott mérnökóradíj} = \text{tevékenységszorító} \times (\text{minimálbér} \times 3) / 176$$

A MÉK Díjszabás alapján ajánlott díj a következőket foglalja magában:

- ▶ a szolgáltatást végzők bruttó munkadíját, valamint szerzői jogdíját és ezek járulékait,
- ▶ az adókat (az áfa kivételével),
- ▶ a vállalkozói nyereséget,
- ▶ a szerzői jogdíjat,
- ▶ az általános rezsiköltségeket (iroda költségei, helyi közlekedés, adminisztrációs, kommunikációs, felelősségbiztosítási költségek),
- ▶ a szolgáltatással járó tárgyalások költségeit,
- ▶ a kötelező példányszám sokszorosítási költségeit,

- ▶ a dokumentáció kötelező ismertetését,
- ▶ az átadás-átvételi eljárás során való részvétel költségeit,
- ▶ a dokumentáció kötelező megőrzésének költségeit.

A 266/2013. Korm. rendelet 18. § előírása szerint a tervezési díj magában foglalja:

- a) a közvetlen költségek, ennek keretében
  - aa) a számított munkadíj,
  - ac) az esetlegesen a szerzői joggal kapcsolatosan felmerülő személyi és vagyoni jogok értéke,
- b) a közvetett költségek, ennek keretében a működési költség, anyagjellegű ráfordítás,
- c) az értékcsökkenési leírás,
- d) az egyéb ráfordítások,
- e) a tervezett nyereség együttes összegét.

*Dulácska Zsolt
okl. építésmérnök,
a MÉK elnökségi tagja*

ÓRADÍJAS ÉPÍTÉSZETI SZOLGÁLTATÁSOK AJÁNLOTT TEVÉKENYSÉGSZORZÓI (OT) ÉS DÍJA A MÉK AJÁNLOTT DÍJSZABÁSA ALAPJÁN A 2020-AS ÉVBEN (építészeti, belsőépítészeti, táj- és kertépítészeti és településtervezési szolgáltatások)

Kategória	1. KIEMELT, VEZETŐ ÉPÍTÉSZI TEVÉKENYSÉG	2. IRÁNYÍTÓ, ÉPÍTÉSZ „VEZETŐ TERVEZŐ”, SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉG	3. ÖNÁLLÓ ÉPÍTÉSZ-TEVÉKENYSÉG	4. BEOSZTOTT ÉPÍTÉSZI TEVÉKENYSÉG	5. ÉPÍTÉSZGYAKORNOKI TEVÉKENYSÉG	6. SZERKESZTŐI TEVÉKENYSÉG
Tevékenységszorító	12-16	10	8	6	4	3
Tevékenység	Jogszabály által előírt személyes jelenlét, okiratszerkesztés, bírálói, választott bírói tevékenység, adatbázison alapuló tanácsadás.	Különleges szaktudást és szakmai tapasztalatot igénylő, különleges és felelősségteljes tervezési folyamat elvi irányítása, belsőépítészeti tervezés, tanácsadás, képviselő, számítástechnikai rendszerszerzés, felelős tervezői, illetve szakértői tevékenység.	Széles körű szaktudást, szakmai és irányító tapasztalatot igénylő, felelősségteljes alkotói tevékenység, a tervezési folyamat irányítása, különleges szaktudást igénylő részletek megoldása. Felelős tervezői tevékenység, számítógépes látványkészítési tevékenység. Felelős műszaki vezetői, beruházásleboncolói tevékenység.	Felelősségteljes alkotói tevékenység, a tervezési folyamat irányítása, széles körű szaktudást igénylő részletek megoldása. Felelős tervezői, tervezői művezetési, műszaki ellenőri és felmérési tevékenység. CAD-munkahelyen számítógépes adatfeldolgozói tevékenység.	Irányítás alapján végzett felelősségteljes tevékenység, általános szaktudást igénylő részfeladatok önálló megoldása. Beosztott tervezői, költségvetés-készítők, árelemző, számlaellenőr.	Irányítás alapján végzett műszaki vagy irodai tevékenység, szaktudást igénylő szokványos, ismétlődő részfeladatok megoldása. Mérnökgyakornok, technikus, konstruktor, árazatlan költségvetés-készítő, számítógépes adatfeldolgozó, titkárnői tevékenység.
Követelmény	Szakirányú felsőfokú végzettség, vezető tervezői cím.	Szakirányú felsőfokú végzettség, vezető tervezői cím, szakértői jogosultság, idegen nyelv legalább középfokú ismerete.	Szakirányú felsőfokú végzettség, tervezői jogosultság, idegen nyelv tárgyalóképes használata.	Szakirányú felsőfokú végzettség, tervezői jogosultság, számítógépes építészeti alkalmazás ismerete.	Szakirányú felsőfokú végzettség, számítógépes építészeti alkalmazás ismerete.	Középfokú vagy szakirányú felsőfokú végzettség.
Díjazás	egyéni megállapodás alapján, ajánlott minimum	27 443 Ft/mérnökóra 219 545 Ft/mérnöknap	21 955 Ft/mérnökóra 175 636 Ft/mérnöknap	16 466 Ft/mérnökóra 131 727 Ft/mérnöknap	10 977 Ft/mérnökóra 87 818 Ft/mérnöknap	8233 Ft/mérnökóra 65 864 Ft/mérnöknap

Megjegyzés: A kiszámított értékek a tv. által meghatározott minimálbér figyelembevételével január 1-től érvényesek: A Díjszabásban található ajánlott díjak általános forgalmi adót nem tartalmaznak.

161 000 Ft/hó minimálbér

A Magyar Építész Kamara Elnöksége

2020. január

Austrotherm hőszigetelő anyagok
Időtálló minőség

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat módosításához elkészültek a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek átdolgozott változatai

A jelenleg hatályos Országos Tűzvédelmi Szabályzat kidolgozása 2012-ben kezdődött és 2014. december 5-én jelent meg, a módosításokat nem számítva 1963, 1980, 1996, 2008 után sorrendben az ötödik, ezért is szokták OTSZ 5.0-nak hívni. Alapelv volt, hogy a jogszabályban az elvárt biztonsági szintet meghatározó követelmények szerepeljenek, míg a követelményeket teljesítő műszaki megoldásoknak nem itt a helyük, hiszen a jogszabály kötelező, ami nehezen igazodik gyorsan változó körülmökhöz; ezért a műszaki megoldások, a jó gyakorlat tűzvédelmi műszaki irányelvekbe került, amelyek fő előnyei a jogszabályokkal és a szabványokkal szemben az ingyenes elérhetőség és a rugalmas, akár évenkénti felülvizsgálat lehetősége. A Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek többségét hatálybalépésük, 2015. március 5. óta többször is felülvizsgált a Tűzvédelmi Műszaki Bizottság, volt amelyet három alkalommal is.

A korábbi előírásokkal szakítva teljesen új jogszabály jött létre, ezért az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság úgy tervezte, hogy néhány év elteltével a tapasztalatok összegzésével felülvizsgálja a jogszabályt és a szakmai szervezetek bevonásával elvégzi a szükségessé vált finomhangolásokat. Fontos tehát, hogy nem új OTSZ jött létre, hanem az 5.0 felülvizsgálata, finomhangolása, ezért is nevezik a január 22-től hatályos változatot OTSZ 5.1-nek.

A változások alapelve volt, hogy a jogszabály nem szigorodhat, csak pontosodhat, illetve ahol indokolt, ott a követelmények enyhülhetnek is. Ezenfelül fontos törekvés volt az is, hogy ami nem jogszabályba való, ami nem az elvárt biztonsági szintet meghatározó követelmény, hanem műszaki meg-

oldás, az az OTSZ-ből átkerüljön a érintett TvMI-be. Ezzel a jogszabály rövidül, egyszerűsödik, a TvMI-eket azonban egyidejűleg felül kellett vizsgálni és az OTSZ 5.1. változó követelményeihez kellett őket igazítani, továbbá az OTSZ 5.1-ből kikerülő műszaki megoldásokat – azok felülvizsgálatával – be kellett emelni az érintett irányelvekbe. Míg az OTSZ 5.1. módosítása már tavaly júliusban megjelent [a 30/2019. (VII. 26.) BM rendelettel], a módosított irányelvek december 4-én jelentek meg. A módosított irányelvek mellett két új irányelv is készült; a Robbanás elleni védelem a módosított irányelvekkel egy időben, december 4-én jelent meg, míg a másik, a Kockázati osztálybasorolásról szóló irányelv még a jogszabály és az irányelvek január 22-i hatálybalépését megelőzően jelenik meg. 2020 során két irányelv további módosítása tervezett:

- ▶ a Tűzterjedés elleni védelemről szóló TvMI F mellékletében szereplő tűzterjedés elleni gát kialakítási példákat átdolgoztuk az új elvi ábráknak és az időközben szigorodott energetikai követelményeknek megfelelően,
- ▶ ezenfelül a Robbanás elleni védelemről szóló TvMI továbbfejlesztése is várható, elsősorban újdonsága és hiánypótló jellege miatt.

A Magyar Építész Kamara tagjait, az építészes tervezést leginkább érintő irányelvek és legfontosabb módosításai az alábbiak (a teljesség igénye nélkül):

01. Tűzterjedés elleni védelem:

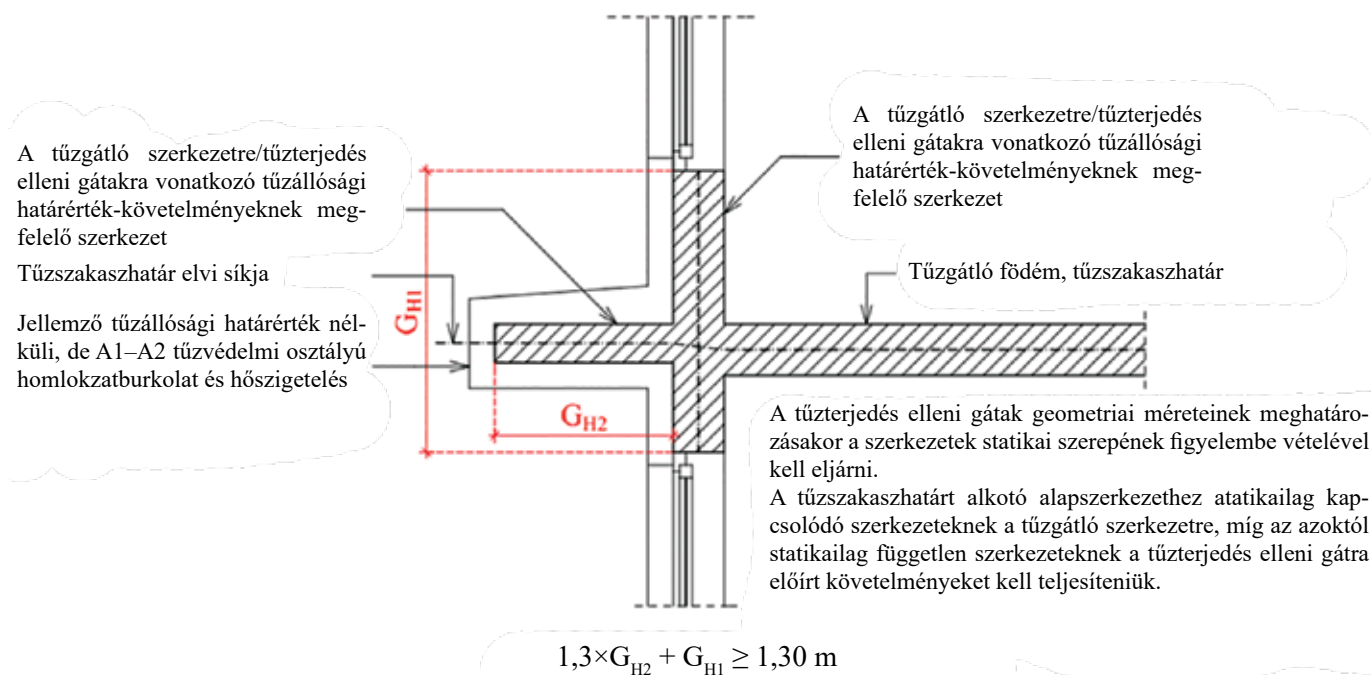
- ▶ A tűzterjedés elleni gátak elvi ábrái az OTSZ-ből kikerültek és megújítva, kiegészítve átkerültek a TvMI-be (a megújítás célja, hogy az elvi ábrák igazodjanak az egyre vastagodó homlokzati

hőszigetelések műszaki követelményeihez, pl. a hőhíd megszakítók alkalmazásához).

- ▶ A térbeli tűzterjedés elleni védelem ábrái (épületek közötti tűzterjedés elleni védelem, különböző magasságú tűzszakaszok, illetve 120 foknál kisebb szöget bezáró, különböző tűzszakaszokhoz tartozó homlokzatok tűzterjedés elleni védelme) az OTSZ-ből szintén kikerültek és megújítva, kiegészítve átkerültek a TvMI-be.
- ▶ Az éghető magú vakolt hőszigetelő rendszerek tűzvédelmi sávjainak alkalmazásához új ábrák készültek.
- ▶ Definálásra került a légréses és az átszellőztetett légréses homlokzatburkolat, így rögzíthetővé vált, mely műszaki megoldások esetén nem szükséges egy légréses homlokzatburkolatnál szabványos homlokzati tűzterjedési határérték-vizsgálat.
- ▶ Hasonlóan az előző ponthoz, meghatározásra került, milyen műszaki-tűzvédelmi feltételek mellett lehet kialakítani a homlokzati tűzterjedés elleni gátakat, szintén szabványos homlokzati tűzterjedési határérték-vizsgálat nélkül.

02. Kiürítés

- ▶ A kiürítési számításoknál új elemként tisztázta a TvMI, hogy milyen lépcsőelrendezéseknél elegendő a szintkülönbség háromszorosát figyelembe venni és milyen elrendezéseknél kell a vízszintes haladást is figyelembe venni.
- ▶ Jelentősen bővültek a kiürítési és menekülési útvonalak szabad szélességének meghatározási szabályai.
- ▶ Az OTSZ-ből kikerült a kiürítés során figyelembe veendő létszám meghatározására vonatkozó

tablázat, és egyesítésre került a TvMI-ben korábban is meglévő táblázattal.

- ▶ Az OTSZ-ből szintén kikerült és a TvMI-be illetve jelentősen bővült és pontosabbá vált a kiürítés geometriai módszere.
- ▶ Új fejezetként szerepel a kiürítési útvonalba beépíthető nyílászárók nyithatósági szempontjai és feltételrendszere, ami a kiürítés és a vagyonvédelem egymással ellentétes igényei miatt hiánypótló (ehhez egy új, G melléklet is készült).
- ▶ Végül pontosodott a menekülésében korlátozott személyek menekülésének biztonságossá tételére vonatkozó megoldások (B melléklet) és új az L melléklet, a Kiürítés tervezése alternatív menekülési irányokba, külföldi előírások példái áttekintésével.

04. Tűzoltó egységek beavatkozási feltételeinek biztosítása

- ▶ Ebben az irányelvbe került át a tűzoltási felvonulási út és a tűzoltási felvonulási terület részletes kialakítása, illetve az ellensúlyozó intézkedések és teendők, ha a tűzoltási feltételek nem vagy nem teljes körűen biztosíthatók. A korábbi geometriai korlátok (pl. a tűzoltási felvonulási terület tengelytávolsága az adott épülettől vagy a talpalási hely kialakítása) a korszerű magasból mentő szerek egyre kedvezőbb adottságainak köszönhetően kedvezően módosultak.
- ▶ A homlokzati mentési pontok kialakítása is ebben az irányelvbe került át.
- ▶ Új az irányelv A melléklete, amely az egykori MSZ 595/4. melléklete alapján egyes gyakrabban előforduló magasból mentő gépjárművek

egy paramétereit és működési tartományait tartalmazza rajzos formában.

Építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői

- ▶ Az OTSZ korábbi 14 §-a – amely az általános szerkezeti követelményeken belül az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályba sorolásához nyújtott segítséget – ebbe a TvMI-be került, természetesen megújítva, kiegészítve.
- ▶ Az építmények lábazati felületeinél mind a tűzvédelmi osztályba sorolásnál, mind a tűzállósági határérték meghatározásánál iránymutatással egészült ki az irányelv az éghető anyagú lábazati hőszigetelések alkalmazására vonatkozóan. Az iránymutatásként szolgáló elvi ábrákat, részletrajzokat az új M melléklet tartalmazza.
- ▶ Az OTSZ 2. sz. melléklet 1. sz. táblázata tartalmazza továbbra is az építményszerkezetekre vonatkozó tűzvédelmi követelményeket. Újdonság, hogy egyes teherhordó szerkezetek esetén az R kritérium mellett E vagy I kritériumot nem szükséges figyelembe venni, ha a szerkezet nem szolgál tűzterjedésgátlásra, ha a szerkezet megnyitása, átmelegedése nem veszélyeztet a környeztetét vagy ha a tetőfödém és a legfelső szint lefedését biztosító szerkezet vagy valamelyik részének meggyulladás nem jár a tűz jelentős tetőfelületre való kiterjedésének veszélyével. A TvMI 5. fejezete ezen lehetőségek értelmezésére ad útmutatást és példákat.
- ▶ Új a J melléklet, amely útmutatást ad, ha a tűzállósági teljesítmény és vagy tűzvédelmi osztály megállapítása nem Magyarországon vagy az Európai Unióban akkreditált vizsgálólaboratórium által elvégzett vizsgálati jelentés, vagy a vizsgálólaboratórium ez alapján kiadott nyilatkozata alapján történik, abban az esetben az igazoló dokumentumnak mely adatokat szükséges tartalmaznia, külön-külön az egyes szerkezetekre.

lólaboratórium ez alapján kiadott nyilatkozata alapján történik, abban az esetben az igazoló dokumentumnak mely adatokat szükséges tartalmaznia, külön-külön az egyes szerkezetekre.

- ▶ Szintén új a K melléklet, amely az építményszerkezetek tűzvédelmi teljesítményének meghatározásának lehetőségeit, korlátait és a 305/2011/EU rendelet hatálya alá nem tartozó építményszerkezetek tűzvédelmi teljesítményének meghatározásának módjait tartalmazza.
- ▶ Szintén új a L melléklet, amely a trapézlemez-alapszerkezetű tetőfödém térelhatároló szerkezetek tervezési és kivitelezési elveiről szól, ábrákkal is illusztrálva.

Minden irányelv szabványjegyzéke és hivatkozásai (pl. ETAG-ok és EAD-ok elérhetősége) frissültek. Újdonság, hogy a TvMI-k kidolgozásában részt vevő kollégák is szerepelnek az egyes irányelvek elérhetősége alatt; ebből kitűnik, hogy az irányelvek kidolgozásában, továbbfejlesztésében és véleményezésében számos tagtársunk is kiemelkedő munkát végzett.

Javasoljuk az építészkollégáknak, hogy részleteiben olvassák át a módosításokat, amelyek egyúttal is eltérő színnel kiemelve jól megkülönböztethetők az eddig hatályos tartalmaktól az OKF honlapjáról ingyenesen letölthető aktuális változatokban.

<https://katasztrofavedelem.hu/213/tuzvedelmi-muszaki-iranyelvek>

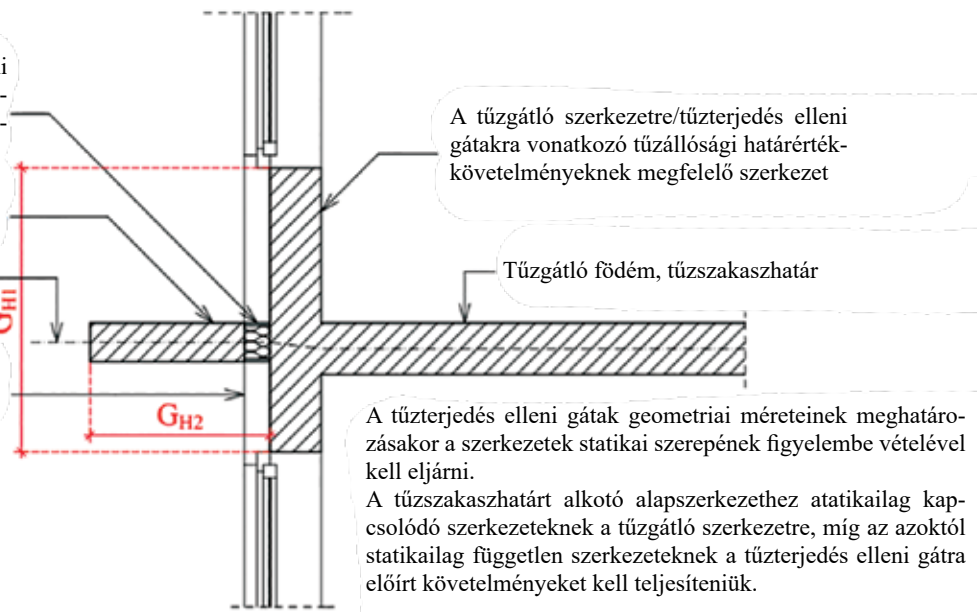
Dr. Takács Lajos Gábor elnök,
Magyar Építész Kamara Tűzvédelmi Tagozat

A tűzgátló szerkezetre/tűzterjedés elleni gátakra vonatkozó tűzállósági határérték-követelményeknek megfelelő hőhíd-megszakító szerkezet

A tűzgátló szerkezetre/tűzterjedés elleni gátakra vonatkozó tűzállósági határérték-követelményeknek megfelelő szerkezet

Tűzszakaszhatár elvi síkja

Jellemző tűzállósági határérték nélküli, de A1–A2 tűzvédelmi osztályú homlokzatburkolat és hőszigetelés

$$1,3 \times G_{H2} + G_{H1} \geq 1,30 \text{ m}$$

Hőszigetelt szendvicspanelek homlokzati tűzterjedésének minősítése

Kiss Attila –
Regional
Technical
Manager –
Kingspan

2018 szeptemberében a Kingspan cégcsoport első és azóta is egyetlen gyártóként kapta meg IPN és QuadCore™ hőszigetelő habbal gyártott szendvicspanel homlokzati rendszereinek tűzterjedési határérték-minősítését. A minősítés alapján a rendszerünk Th = 30 perc határértékkel rendelkezik.

Ez a dokumentum két lényeges elemet tartalmaz:

- A minősítés nélkül, a hatályos tűzvédelmi jogszabályok értelmében éghető anyagú (értsd B-E tűzvédelmi osztályú) hőszigetelést tartalmazó homlokzati rendszereket tűzterjedési követelmény esetén nem lehet alkalmazni.
- Homlokzati rendszerként, vagyis építési készletként történő alkalmazás.

A minősítést Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ) formájában az ÉMI adta ki. Homlokzati tűzterjedést kizárólag az MSZ 14800-6:2009 nemzeti szabvány alapján lehet igazolni, melynek az EU által harmonizált változata nem létezik. Ezért kell a nemzeti dokumentum.

A szabvány megfelelő alkalmazása felfedezetlen terület volt mind nekünk gyártóként, mind pedig a minősítőszervezet számára. A hőszigetelt panel annyiban tér el a hagyományos falszerkezettől, hogy a többrétegű rendszert egyetlen kompozitelemként testesíti meg, így a tűzhatás során minden deformációt a teljes panel szenved el.

A homlokzati tűzterjedés fogalmának általános értelmezése szerint a tűz semmilyen módon nem terjedhet át a felsőbb épületszint(ek)re. Panel esetében a téglafalakhoz képest speciális feltételnek kellett teljesülnie, vagyis a tűz nem juthatott át a panel belső felülete és a földem közötti hézagok keresztül.

A homlokzati tűzterjedés rendszerminősítés, tehát nem egyedül a panelre vonatkozik, hanem minden olyan kiegészítőre (csavar, lemeztakarások, hézagkitöltések), amellyel együtt azt vizsgálták. A panel önmagában tehát nem rendelkezhet igazolt minősítéssel homlokzati tűzterjedésre. A gyártónak a teljes rendszerre kell kiadnia az alkotóelemeket is tartalmazó Teljesítmény Nyilatkozatot, amelyért felelősséget vállal.

Az NMÉ-ben a vizsgálat során alkalmazott műszaki csomóponti megoldások szerepelnek. Ezek csupán mintaként szolgálnak, így mindig egyedileg, a projekt adottságai szerint kell a megfelelő alkotóelemeket és beépítési módot megtalálni a szakembereknek. Ebben kollégáim szívesen állnak rendelkezésre.

Ez a minősítés reményeink szerint további segítséget nyújt a tűzvédelmi megfelelésen túl más tervezési szakágak, így az energetikai, statikai, építészet számára is, hiszen ott is komoly kihívásokkal néznek szembe a szakemberek, így szükség van egy kompromisszummentesen használható termékre, melyet a Kingspan piacvezetőként rendelkezésre tud bocsátani.

Építési termékek és szerkezetek igazolása az OTSZ és a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek változásaival összefüggésben

2020. január 22-től megváltoztak az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásai és ezzel összefüggésben a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek is módosultak. Tartalmukat minden szakmagyakorlónak szakterülettől és végzettségtől függetlenül legalább olyan mértékben szükséges ismernie, amilyen mértékben annak betartásáért, illetve betartatásáért, ellenőrzéséért felelős.

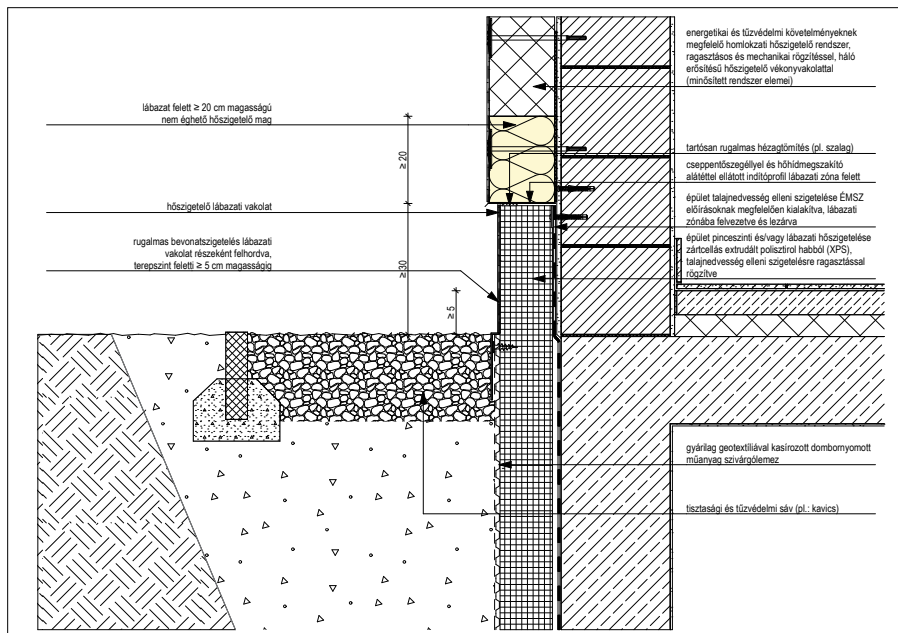
A tervező az építménybe betervezett építési termék elvárt műszaki teljesítményét a jogszabályokban az építési termékre, valamint a tervezett épületszerkezetre vonatkozóan meghatározott követelmények és szakmai szabályok szerint kell hogy meghatározza (275/2013. Korm. rendelet). A műszaki tartalom meghatározása szempontjából a tervezőnek komplex szemléletmóddal van szüksége. Rendszerben, az összes követelményre figyelemmel kell a legmegfelelőbb megoldást meghatározni.

Nem elég, hogy egy terméknek, szerkezetnek megvannak az igazoló dokumentumai, a lényeg az, hogy az igazoló dokumentumai alapján alkalmazható-e a követelmények kielégítésére. A Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek abban is segítséget nyújtanak, hogy ezeket az igazolásokat miként kell megtenni.

Építési termékek, szerkezetek kiválasztása esetén a tervező, a kivitelező akkor jár el helyesen, ha első körben tisztázza az OTSZ által támasztott követelményeket. Ezt akkor tudja megtenni, ha ismeri az adott épület mértékadó kockázati osztályát, a kockázati egységek és a tűzszakaszok határát, az átmeneti védett terek, menekülési útvonalak elhelyezkedését, a környező épületektől tartandó tűztávolság mértékét, az építmény szintszámát, a tűzoltó egységek beavatkozási feltételeinek a biztosíthatóságát, az épületszerkezetek OTSZ szerinti típusát, meglévő épületek esetén a szerkezetek jellemzőit.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásait minden építési tevékenység során be kell tartani, függetlenül attól, hogy milyen részletezettségű dokumentáció vagy engedély kell hozzá. Ha egy építési termék, szerkezet az OTSZ előírásait, a TvMI-k tartalmát figyelmen kívül hagyva kerül meghatározásra tűzvédelmi szempontból az elvárt biztonsági szint nem lesz biztosított, a létesítmény ez által veszélyeztetheti az épületben tartózkodók testi épségét, életét, anyagi javait, de a környező épületek biztonságára is kihatással lehet.

Ha ismert az OTSZ által támasztott követelmény, mely vonatkozhat konkrét építési termékre (pl. szigetelés menekülési útvonalon) vagy szerkezetre, pl. tűzgátló válaszfal, tetőfödém térelhatároló szerkezete, a következő lépcső, hogy ellenőrizzük, hogy a tervezett kialakítással kapcsolatban milyen további műszaki megoldásokat, elvárásokat támaszt a TvMI, valamint azt is, hogy az Építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői TvMI szerinti az adott termék, szerkezet megfelelőségéhez milyen igazolásokra van szükség.

Tűzvédelmi Műszaki Irányelvből 14 db van jelenleg. 12 már meglévő irányelv lényeges módosításokon, kiegészítéseken ment át, valamint készült 2 új irányelv is. A BM OKF honlapjáról ingyenesen letölthetők: <https://www.katasztrofavedelem.hu/213/tuzvedelmi-muszaki-iranyelvek>.

Az építész tervezőnek a Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek tartalmát a szakági tervezői munka koordinálása szempontjából is kellő mélységben kell ismernie. Amennyiben a TvMI-ben szereplő műszaki tartalomtól el szeretnének térni, a tűzvédelmi hatóság a tűzvédelmi műszaki irányelvektől vagy a nemzeti szabványtól részben vagy teljesen eltérő megoldást kérelemre jóváhagyhatja, ha a legalább azonos biztonsági szintet a kérelmező igazolja. Ez igaz akkor is ha az OTSZ előírásait nem tudja betartani a tervező. Ez eljárásokat minden eltérő vonatkozásában engedélyeztetni kell, akkor is ha nincs építési engedélyezési eljárás. Tervező mellett kivitelező, FMV és műszaki ellenőr is felel, hogy a beépítés, ellenőrzés, igazolás az előírások szerint valósuljanak meg.

Az Építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői TvMI végén található N melléklet, kifejezetten a tervezők, kivitelezők, felelős műszaki vezetők, műszaki ellenőrök számára készült **Ellenőrző lista építményszerkezetek tervezéséhez, ellenőrzéséhez**. Első lépésként ennek tartalmát lenne fontos a szakmagyakorlóknak megismernie, hogy a tűzvédelmi szempontból is megfelelő építési terméket, szerkezetet tudják betervezni.

A tűzvédelmi osztály és tűzállósági teljesítmény igazolási lehetőségein túl a TvMI-k számos új részlet, melléklettel gazdagodtak, ilyenek például

- Szembenálló, szöveget bezáró homlokzatok tűzvédelme,

- Tűzterjedés elleni gátak kialakítása,
- Átmeneti védett terek homlokzati tűzterjedés elleni védelme,
- Tűzvédelmi követelmények megállapítása egyes összetett szerkezetek esetén,
- Meglévő építményszerkezetek táblázatos tervezési értékei,
- Alacsony energiaigényű épületek tűzvédelmi szempontból megfelelő kialakítása,
- Építményszerkezetek tűzállósági teljesítményének biztosítása járulékos tűzvédelmi megoldásokkal,
- Alátámasztó dokumentumok tartalmi elemei,
- Építményszerkezetek tűzvédelmi teljesítményének meghatározása,
- Trapézlemez-alapszerkezetű tetőfödém térelhatároló szerkezetek tervezési és kivitelezési elvei,
- Épületlábazatok elvi kialakítása,
- Ellenőrző lista építményszerkezetek tervezéséhez, ellenőrzéséhez.

A TvMI-k ezenkívül ábrákkal segítik a tervezők, kivitelezők munkáját, ilyen pl. a cikkben található lábazat kialakítására vonatkozó rajz is.

A ROCKWOOL Hungary Kft. a <https://www.rockwool.hu/tudasbazis/> oldalán folyamatosan szakmai cikkekben mutatja be a főbb változásokat és alkalmazásukat a napi gyakorlatban.

Keresse fel honlapunkat, iratkozzon fel hírlevelünkre, hogy naprakész információi legyenek a jogszabályok változásairól!

Lestyán Mária
Szakmai kapcsolatokért felelős igazgató
ROCKWOOL Hungary Kft.

A biztonságos energetikai felújítás

Európában Magyarország vezető pozíciót foglal el (sajnos) az egy háztartásra jutó energiafogyasztás tekintetében. A magas hőenergia-fogyasztás a rossz időjárással nem magyarázható, hiszen Németországban vagy Belgiumban a fűtési szezon egy hónappal hosszabb; a hegyvidékes országokban pedig sokkal hidegebb a tél, mint hazánkban.

Akkor miből adódik ez a magas érték?

Magyarországon azért van szükség több fűtési energiára, mert a meglévő, előregedő lakásállomány nagy részénél a megfelelő hőszigetelés nem megoldott. Építésük idején nem fordítottak kellő figyelmet arra, hogy az épületek élettartama alatt a fűtéshez szükséges energiaigény alacsony legyen.

Környezetünk védelme érdekében felül kell vizsgálni az ingatlanok, a lakások „energiafogyasztását” és amennyiben szükséges, biztosítani kell a megfelelő hőszigetelést, hogy a hővesztés és a fűtésszámla minimálisra csökkenjen. Szerencsére egyre több lakástulajdonosnál merül fel az igény, hogy otthonát energetikai szempontból is felújítsa. A határolószervezetek (nyílászárók, födémek, falak) korszerűsítése együttesen hosszú távú megtakarítást eredményeznek.

Épületszerkezeti szempontból a **külső oldali hőszigetelés** az ideális, de amikor erre nincs lehetőség, a megfelelő tervezéssel és kivitelezéssel kialakított **belső oldali hőszigetelés** lehetővé és egészségesebb lakókörnyezetet biztosít. Kiváló megoldást nyújt a szerkezet hőszigetelő képességének javítására ott, ahol a határolószervezet hőszigetelése külső oldalon nem valósítható meg. Ilyen esetek például: műemlékek védett homlokzatai, társasházak homlokzatai (tulajdonjogi problémák miatt), zárt sorú vagy oldalhatáros beépítések, valamint egyéb műszaki vagy jogi korlátok.

A pórusbeton mint építőanyag 1992 óta ismert a falazóelemek piacán. Ahhoz, hogy az Ytong falazóelemek kiváló hőszigetelő tulajdonságait tovább fokozva valódi hőszigetelő anyagot kapjunk, tulajdonképpen a pórusok számát kellett növelni. Az eredmény alacsony hővezetési tényezőjű ($\lambda=0,042 \text{ W/mK}$), könnyű (115 kg/m^3) **Multipor lapok**. A Multipor ásványi hőszigetelő lapok rendkívüli anyagtulajdonságaiból adódóan sokoldalúan alkalmazhatók. Gyártásuk környezettudatos technológiával, természetes szervesetlen alapanyagok (homok, cement, víz) felhasználásával történik. **Környezetbarát alternatívát nyújtanak a hagyományos, szálas vagy műanyaghab-szigetelésekre.** Szerkezetük masszív, homogén.

A Multipor ásványi hőszigetelő rendszer kiválóan alkalmazható az épület **külső oldali homlokzatán**, illetve **alulról hűlő födémek** esetén, valamint párazáró réteg beépítése nélkül **belső oldali hőszigetelésként** is tökéletesen megállja a helyét.

A lapok nagy előnye, hogy **nem éghetők, (A1) tűzvédelmi** besorolásba tartoznak. Azaz egy váratlan lakástűz esetén nem táplálják a tüzet, nem fejlesztenek füstöt vagy mérgező gázokat, sőt, megvédik a mögöttes szerkezeteket. Lakástűz esetén általában nem a láng, hanem a füstképződés miatt történnek a halálesetek, így annak kockázatát is csökkenteni kell. A párazáró fólia, vagy ha éppen mögötte polisztirol hőszigetelés van, már jelentős füstképződési kockázatot jelent, amely kockázatot a Multipor-rendszer használatával teljes egészében elkerülhetünk.

Bővebb információ: www.xella.hu
Zöld szám: 06 80 69 69 00
E-mail: zoldszam@xella.com

Construma-beharangozó – 2020

A hazai kivitelező építőipar három kiemelten fontos kihívással szembesül napjainkban:

- ▶ az egyik ilyen kihívás az, hogy jelenleg kevesebb szakember dolgozik az ágazatban, mint amennyi kellene a munkákhoz és ez – nagy valószínűséggel – a jövőben sem lesz másként;
- ▶ a másik kihívás az, hogy az építetők minél hamarabb használni szeretnék épületeiket, ha már megteremtették a forrásait erre;
- ▶ a harmadik fontos kihívás pedig a költséghatékonyság növelése, vagyis a lehető legjobb ár-érték arány elérése olyan helyzetben, amikor folyamatosan emelkednek az anyag- és bérköltségek, és ezt egyre kevésbé akarja megfizetni a piac.

Az elsőből természetesen következik az, hogy a munkák gépesítése elkerülhetetlen minden szinten.

A másodikra az a kézenfekvő megoldás, hogy rohamosan terjedjen a szerelőjellegű, gyorsan, egyszerűen végezhető technológiák.

A harmadikból pedig az, hogy a munkafolyamatok végzésének hatékonyságát úgy kell megnövelni, hogy a minőség lehetőleg még nőjön is.

Ezen kihívásoknak együttesen csak a folyamatosan, kiemelten innovatív cégek tudnak megfelelni.

Ugyanis az ágazati fejlesztéseket legintenzívebben eddig is az anyaggyártók végezték, ugyanis tőlük várja szinte minden szereplő a megoldásokat. Azt tartják, hogy ők ismerik legjobban a változó piac igényeit, és ők is ismerik legjobban a technológiai lehetőségeket is.

Ennek szellemében terveztük meg az idei construmas megjelenésünket, fő célként kitűzve a Mapei kiemelkedő innovációjának bemutatását.

Ezen belül többek között meg fogjuk mutatni:

- ▶ hogy milyen új anyagok, rendszerek vannak a hideg- és melegburkolás területén,
- ▶ a XXI. század vízszigetelési trendjei hol tartanak most,
- ▶ a szerkezetépítés és -javítás, a műemlékvédelem legújabb vívmányait,

- ▶ az ipari és designburkolatok fejlesztései milyen új lehetőségeket jelentenek már,
- ▶ azt, hogy ma már milyen egyszerűen, költséghatékonyan lehet építeni és felújítani sport- és közösségi tereket,
- ▶ és nem utolsósorban a Mapei megoldásait az épített környezet védelme érdekében.

Azt gondoljuk, hogy ilyen átfogó, az innovációt kiemelten bemutató kiállítást még nem csináltunk soha, ezért biztos, hogy nagyon sok új és hasznos információval lesz gazdagabb az, aki eljön a standunkra.

Várjuk szeretettel! (És egy jó kávéval. :)

challenge.
create
care.

KNAUF INSULATION

FELELŐSEN GONDOLKODÓ LAKÓKÖZÖSSÉGEKNEK AJÁNLJUK: HŐSZIGETELJEN A KNAUF INSULATION TERMÉKEIVEL!

KÖZETGYAPOT

homlokzatra
padlásfödémre (terhelhető felületképzés)
lapostetőre
nyílászárók köré
emeletek közötti tűzgátló sávképzéshez

KIEMELKEDŐ HŐ- ÉS
HANGSZIGETELÉSI HATÁS

NEM ÉGHETŐ HŐSZIGETELÉS
(A1 TŰZVESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY)

MAXIMÁLIS KOMFORTÉRZET

TERMÉSZETES ALAPANYAG,
KÖRNYEZETBARÁT MEGOLDÁS

ÜVEGGYAPOT

magastetőhöz
padlásfödémre (nem terhelhető felületképzés)
válaszfalakhoz
lapostető befújható hőszigeteléséhez

SUPAFIL with ECOSE

FAGYAPOT

alulról hűlő födémekhez
akusztikai szigeteléshez
koszorúelemekhez
dekoratív látszó felületekhez

Heraklith

A Knauf Insulation Kft. Technikai azonosító száma: AA-5874880

A HŐSZIGETELÉS TÖBBSZÖRÖSEN MEGTÉRÜLŐ, ENERGIATAKARÉKOSSÁGI BEFEKTETÉS!

AZ EGYES ÉPÜLETRÉSZEK MEGFELELŐ HŐSZIGETELÉSÉHEZ KÉRJE A KNAUF INSULATION SZAKEMBEREINEK SEGÍTSÉGÉT!

Endes Attila mérnök, értékesítési tanácsadó (Budapest, Pest megye) Tel: +36 30 9971 204 | Blaskovics Balázs mérnök, értékesítési tanácsadó (Fejér, Pest, Nógrád megye, Budapest) Tel: +36 30 5524 100 | Kovács Tamás mérnök, értékesítési tanácsadó (Budapest, Pest megye) Tel: +36 30 4779 929 | Pozsgai Péter mérnök, értékesítési tanácsadó (Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye), Tel: +36 30 9971 201 | Schóber Zoltán, key account manager, műszaki szigetelés (Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun megye), Tel: +36 30 5524 200 | Balogh János mérnök, értékesítési tanácsadó (Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye), Tel: +36 30 7050 114 | Mercigány Róbert mérnök, értékesítési tanácsadó (Baranya, Somogy, Tolna, Zala megye), Tel: +36 30 5951 514

További információ: www.nalamszigetelnek.hu | info.hu@knaufinsulation.com | www.knaufinsulation.hu

Tájékoztató az ACE és az UIA tervpályázati híreiről

2019. október 23-24-én került sor Párizsban az UIA-ICC (International Union of Architects – International Competition Commission = Építészek Világszövetségének Nemzetközi Tervpályázati Bizottsága) kétnapos ülésorozatára, melyen a Magyar Építész Szövetség delegáltjaként Fátyol Tibor építész vett részt.

2019. október 24-én pedig az ACE – PP & ADC (Architects' Council of Europe – Public Procurement & Architectural Design Competition = Építészek Európai Tanácsa – Közbeszerzés & építészeti tervpályázatok) munkacsoport esedékes ülése, ahol a Magyar Építész Kamarát Sándor Gergely építész képviselte.

A bizottsági üléseket követően 2019. október 25-én az UNESCO-központban megrendezésre került az UIA és az ACE égisze alatt egy egész napos nemzetközi építészkonferencia a tervpályázatokról, melyen mind a MÉK (Sándor Gergely) és a MÉSZ (Fátyol Tibor) delegáltjai révén részt vett.

Az ICC-ülésekre október 23-án és 24-én került sor az UIA-központban, a Montparnasse-torony 47. emeletén.

A megbeszélések másfél órás munkamenetekre voltak osztva, melyek során a delegált tagok a menetrend szerinti tárgykörökben cseréltek eszmét, megvitatták a konkrét intézkedéseket és szavaztak. Megkönnyítette a munkát és nagyon hatékonyá tette, hogy a kétnapos egyeztetési menetrend jól szervezett volt, végig kivetített, alaposan előkészített témakörök, szempontok és kérdések mentén zajlott a diskurzus, és ahol szükséges volt, ott szakmai vitára is sor került.

A munkarend gerincét a következő tárgykörök formálták:

- ▶ tapasztalatcsere,
- ▶ új kihívások felismerése,
- ▶ beszélgetés az ICC jövőjéről,
- ▶ ajánlások előkészítése,
- ▶ segédletek, iránymutatások megvitatása és véglegesítése.

A tapasztalatcsere kifejezetten izgalmas fejezete volt az üléseknek, melyen röviden bemutatásra került az elmúlt időszak 4 jelentősebb, az UIA által felkarolt nemzetközi tervpályázat és azoknak tanulságai.

1. Európai Bizottság új székháza, Brüsszel.
2. KFAS központi épület és kongresszusi központ, Kuwait.
3. KIC Tudás és Innovációs Központ Tripoliban, Libanon.
4. Nemzeti Hangversenyközpont, Vilnius, Litvánia.

Összeségében elmondható, hogy mindegyikre jellemző volt a komoly szervezethez (pl. nemzetközi tervpályázati menedzser és UIA-szakértés bevonásával), valamint az átlagosnál magasabb idő- és költségkeret. Ugyanakkor az is láthatóvá vált, hogy az egyes országok helyi jogi, szakmai vagy politikai adottságai során más-más kihívások merültek fel. A kompromisszumok megkötése elengedhetetlen máshol is, ez nem kizárólag csak nálunk történik. Az viszont nagyon tanulságos volt, hogy ezt a bizottság, azaz egy szélesebb szakmai kör megvitatta, és ajánlásokat tett a hasonló kihívások kezelésére a jövőben. Ezek egy része beépül az UIA tervpályázati útmutatójába, mely ezáltal igyekszik lépést tartani a jelennel.

Ha a felsorolt négy tervpályázatot eljárásrendi szempontból vizsgáljuk, azaz az előkészítéstől a lebonyolításon át a zárásig kimagaslik közülük a vilniusi, ahol egy példaértékű zárójelentés

is született, röviden bemutatva és rangsorolva az összes indulót a győzteseken túl. Ez a jelentés részletesen ismertette a zsűrizés menetét is, az egyes értékelési köröket, megadva azt is, hogy az egyes pályázatok meddig jutottak el.

A bizottsági ülések második felében a tagok döntéseket hoztak a tervpályázatokat támogató útmutatók módosításairól, javaslatokat tettek a tervpályázati pénzügyi keretek ajánlásaihoz, részletesen kidolgozták több tervpályázati típus minta menetrendjét, valamint elkezdték a felkészülést az UIA 2020 RIO Építészeti Világkongresszusra.

Balról jobbra, hátsó sor: Fátyol Tibor (MÉSZ, Magyarország), Roger Schluntz (USA), Man Yiu Ivan Ho (Hongkong), Isteliana Atnassova (Bulgária), José Luis Cortes Delgado (Mexikó); ülő sor: Ramatu Aliyu (Nigéria), Byung Kil Bae (Dél-Korea), Regina Gonther (Svájc), Jerzy Grochulski (Lengyelország), Seif Alnaga (Egyiptom)

ICC bizottsági ülés

Az ACE – PP & ADC munkacsoport rendes ülésére október 24-én került sor a Francia Építész Kamarában (CNOA).

A munkacsoport megemlékezett a váratlan hirtelenséggel elhunyt fiatal észt küldöttének, Indrek Nakk haláláról, aki az aktív szakmagyakorlás mellett az ACE elnökségében, valamint több munkacsoportban is szerepet vállalt. Halála az ACE teljes tagságát megrendítette.

Az adminisztratív feladatok részeként az ülés elején bemutokoztak a munkacsoportban eddig magukat nem képviselő, elsősorban észak-európai tagállamok küldöttei is.

Az ülés legfőbb témája az európai közbeszerzési jogharmonizáció állapota, valamint a már bevezetett jogszabályokkal kapcsolatos tagországi tapasztalatok megosztása volt. A főbb területek:

- ▶ jogorvoslat,
- ▶ design & build,
- ▶ kkv-k lehetőségei a közbeszerzésben,
- ▶ közbeszerzési eljárások,
- ▶ értékhatárok,
- ▶ kihívások.

Az elhangzott vélemények és tapasztalatok tanulsága, hogy:

- ▶ a tagországok lefolytatták a jogharmonizációt és életbe léptették az újonnan kidolgozott jogszabályokat;
- ▶ Magyarország az elsők között tett eleget a jogharmonizációs kötelezettségének és dolgozta ki a vonatkozó jogszabályokat;
- ▶ országoktól eltérően mindenhol vannak pozitív és negatív tapasztalatok a közbeszerzést illetően, azonban legtöbb esetben az ajánlatkérő szándékán múlik, hogy él vagy viszzaél a közbeszerzés adta lehetőséggel;
- ▶ európai léptékű tendencia, hogy egyre több országban teret nyer a design & build szolgáltatás, ami például az egykapus kommunikáció miatt előnyös lehet a kiíró számára, azonban jó eséllyel rontja az elérhető építészeti minőség színvonalát;
- ▶ a közbeszerzések terén a legtöbb gondot a rossz előkészítésből eredő nehézségek, vagy az ezekre visszavezethető visszasságok adják;
- ▶ kihívást jelent a dinamikus változó, sok esetben határon átnyúló gazdasági környezetben a beszerzési költségek megfelelő tervezése;
- ▶ az egyik legfontosabb cél a minőség (és nem vállalkozási díj) alapú kiválasztás megvalósítása.

Összességében elmondható volt, hogy a kihívások és a lehetőségek tekintetében a hazai közbeszerzési gyakorlat nem rosszabb, mint Európa más tagállamaiban, mivel a jogi keretek Magyarországon is hasonlóan adóttak.

Az UIA és az ACE közös szervezésében lezajlott nemzetközi konferenciára október 24-én került sor az UNESCO központi épületében.

A konferenciát a szervező szervezetek, az UIA és az ACE elnökei, **Georg Pendl** és **Thomas Vonier**, valamint a házigazda UNESCO igazgatója nyitották meg. Köszöntő beszédekben az építészeti tervpályázatok fontosságát hangsúlyozták, felhívva a résztvevők figyelmét arra, hogy a rendezvény helyszínénél szolgáló UNESCO nagysikerű és emblematikus épülete is tervpályázat lefolytatásával került kiválasztásra. **Audrey Azoulay**, az UNESCO elnöke jelezte, hogy az elkövetkező RIO 2020 világtalálkozón igyekeznek az építészetet a beszélgetések középpontjába helyezni. A bevezetőben egybehangozóan megemlézésre

került az építészek képzése és a világörökség közötti kapcsolat fontossága, valamint példaként megemlézésre került, hogy a párizsi Notre Dame-katedrális helyreállítása milyen nagy mértékben túlmutat az épületen és miként vált a templom épületének helyreállítása az egész városközpont újragondolásának központi elemévé.

A köszöntőket követően a két vezető előadó, a svájci szövetségi belügyminisztérium (FDHA) részéről **Alain Berset** és **Dominique Perrault** is kihangsúlyozták az építészeti társadalmi felelősségvállalását a várostervezéstől az épületekig, az egyes ember életteréig terjedően. Mindketten kifejezték, hogy a minőségi építészeti korunk társadalmának célja kell legyen, ezért a pályázatoknak fontos szerepe van, a pályázatok fontosságának hírért a konferencián túlmenően is hírül kell vinni. Dominique Perrault a párizsi Nemzeti Könyvtár 1989-es pályázatát és az általa is felügyelt 2019. évi chambordi kastély felújítására kiírt pályázat bemutatásával szemléltette a pályázatok terén végbement változásokat, ahol az utóbbi esetében a világ minden pontjáról 60 építészeti iskola kapott meghívást, csak digitális formátumú pályázatok kerültek benyújtásra és ahol még egy azonos tárgyban szervezett helyi kiállítás látogatói is szavazhattak a pályamunkákra.

Rövidebb kávészünet után a konferencia három fő témája került sorra, amely témákban a világ minden szegletéből érkeztek előadók, híven tükrözve az építészeti ezerarcúságát. A konferencia témakörei a következők voltak:

- ▶ Why do we need quality in our built environment? (Miért szükséges az épített környezet alakítása során a minőség?)
- ▶ How to promote quality? (Hogyan támogassuk a minőséget?)
- ▶ Architectural competitions creating opportunities (Miként teremtenek lehetőséget az építészeti pályázatok?)

Az első témakörben előadók közül **Christoph Chorherr** előadását emelnénk ki, aki 27 éven át volt a bécsi városháza politikus és Bécs városának városfejlesztésért felelős egyik tanácsadója. Előadásában 13 pontban összefoglalta a bécsi városvezetés két évtizeden át alkalmazott stratégiáját, amely a közlekedés, az energiahatékonyság és a fenntarthatóság jegyében több mint 200 000 új várososzlak számára biztosított otthont:

- ▶ közterületekre való fókuszálás fontossága: a házon kívüli, de telken belüli telekterületek is már a város belsejének részét képezik, így ezekre vonatkozóan igyekeztek szabályokat hozni;
- ▶ autók kiszorítása: „build streets, no roads!”, avagy „utcákat építs, ne utakat!";
- ▶ hatékony és fenntartható tömegközlekedés (éves bérlet 1 EUR/nap);
- ▶ „ne építs a ház alatt garázsokat!”, azaz szembe menve a magyar gyakorlattal, arra törekedtek, hogy az embereket az utcákra kényszerítsék, amikor az autóikat megközelítik, hogy ezzel is benépesítsék az utcákat, vásárlóerőt generáljanak az utcai üzletek számára;
- ▶ „ne félj a sűrűségtől!” alapelvet alkalmazták a városszövet újragondolásakor, mert a város bizonyos fokú sűrűsége szükséges a fenntartható tömegközlekedéshez, a városi működéshez, ugyanakkor szem előtt tartották, hogy a sűrűn beépített területekkel ellentétesen szükséges a lazán beépített területek (pl. parkok) biztosítása is;
- ▶ fosszilis energiaforrások kiszorítása télen és nyáron;

- 】 magas belmagasságú földszinti szinteket építeni üzletek, egyéb kereskedelmi funkciók számára, hogy ezzel is benépesítsék a kietlen utcákat;
- 】 egy szűkebb területen belül is keverni a társadalmi rétegeket (szegény & gazdagok), hogy ne jöhessen létre vagyoni alapú szegregáció a városon belül;
- 】 non-profit housing támogatása (220 000 lakás van városi tulajdonban Bécsben);
- 】 funkciók keverése egy városnegyeden belül (ne monofunkciós városok, épületek szülessenek);
- 】 a telkek városi tulajdonban maradjanak: a telekárak megrugása az ingatlanpiac felrobbanását eredményezi, ami a társadalmi különbségeket növeli. A beruházókat olyan költségekkel terhelték, amik érdektelenné tették a fejlesztőket a harácsolásban és leszorította az ingatlanárakat;
- 】 „no to shopping centers, no to bad architecture, no to greavy investors”, azaz Bécs városa hosszú éveken keresztül nemet mondott a bevásárlóközpontokra, szembe ment a rossz építészeti koncepciókkal és ellenállt a beruházók mohóságának. Elmondása szerint a beruházókkal való párbeszéd kialakítása és az említett stratégiai pontok megértetése kezdetben nehéz volt, de idővel meg tudták nyerni maguknak a fejlesztőket, hogy a Bécs városa által képviselt elveket magukévé tegyék a projektjeik során;
- 】 kimondták a városvezető politikusok felelősségét az előbbi 12 pont megvalósításában.

Hirtelen váltásként hatott ezt követően a kenyai építészszövetség legutóbbi elnökének, **Emma Miloyónak** az előadása, aki az országában rejlő építészeti lehetőségek és kihívások szemléltetésével mutatta be, hogy az épített környezet terén fennálló kezdetleges állapotok miatt egészen más problémákkal küzdenek, mint Észak-Amerika vagy Európa:

- 】 Afrika a legkevésbé urbanizált földrész;
- 】 kevés a megfelelően képzett szakember;
- 】 alig van tervpályázat;
- 】 mindemellett nagyon dinamikus a növekedés (2017→2018: +167%);
- 】 azonban szakértelem hiányában a frissen épített épületek akár össze is dőlnek;
- 】 nagy a szegénység aránya;
- 】 szabályozatlanság, jogi háttér hiánya;
- 】 minőségi építészet kulturális beágyazottságának hiánya;
- 】 nemzetközi befektetők és tőke hiánya;
- 】 transzparencia hiánya.

Előadását azzal a számukra elérhetetlennek tűnő mottóval zárta, miszerint „good architecture is good life”, vagyis a jó építészet a magas minőségű életet, életkörülményt jelenti!

A második és a harmadik témakörben előadók a tervpályázatok szerepéről és jelentőségéről adtak elő. Érdekes volt látni, hogy különféle építészeti, építészirodák hogyan viszonyulnak a pályázatok világához:

】 Curt Fentress (Fentress Architects, USA):

- üzleti alapon, a pályázat megnyerésének szándékával vesznek részt a pályázatokon;
- megvitatják, hogy csak olyan pályázaton vesznek részt, amely:
  - jól előkészített;
  - jó a zsűri;
  - és valamilyen egyedi, sajátos helyzet (pl. lokáció, téma, stb.) van a pályázat tárgyában;

- csak meghívásos, kevés résztvevős pályázaton indulnak;
- pályázataik 40%-át meg is nyerik. Kiértékelve a pályázataik gazdasági vonatkozásait arra a következtetésre jutottak, hogy csak akkor fenntartható tartósan pályázatokon indulni, ha legalább a 40%-át meg is nyerik;
- nagy létszámú iroda.

】 Friedrich Prassler (Alles Wird Gut, AUT)

- kizárólag pályázatok útján nyerik megbízásaikat;
- 20 év alatt 400 pályázaton vettek részt;
- a pályázatok 15%-át nyerték meg;
- fiatalon megnyertek egy nagyszabású pályázatot, amit később másnak adtak, azonban éveken később belátták, hogy nem biztos, hogy anno szakmai tapasztalat hiányában képesek lettek volna elkészíteni a megnyert pályázat engedélyezési és kiviteli terveit;
- mára 80 fős iroda.

】 Fuensanta Nieto (Nieto Sobejano, E)

- kezdetben nyílt tervpályázatokon indultak, ma befutott irodaként inkább meghívásos tervpályázatokon vesznek részt;
- munkáik 95%-át tervpályázatokon nyerik el;
- mára 50 fős iroda, több helyszínen.

】 Christoph Dalstein (Snøhetta, Párizs)

- 1998-ban alapították az irodájukat, amikor 28 évesen tervpályázaton megnyerték az alexandriai könyvtár nemzetközi tervpályázatát;
- 20 év alatt 1200 nagyléptékű projektben, pályázatban vettek részt;
- de csak a pályázataik 15%-át nyerték meg;
- mára 300 fős iroda, több helyszínen.

Az előadók keveselték a pályázatok mint minőségi kiválasztás lehetőségének éves számát és felhívták arra is a figyelmet, hogy szakmai oldalról nagy az igény rájuk, hiszen az elérhető pályázati lehetőségek rendkívül népszerűek, jellemzően sok az induló. Ugyanakkor a pályázatokon elnyert épületek megvalósult mai példái, csakúgy mint a múltbéliek (ahogy azok a konferencián is bemutatásra kerültek), kiemelt népszerűségnek és ismeretségnek örvendhetnek az esetek túlnyomó többségében. Ez a népszerűségük, valamint a kiválasztás folyamata olyan társadalmi konszenzust teremt, mely minden projekt esetén kívánatos lenne.

Fátyol Tibor (MÉSZ) – Sándor Gergely (MÉK)

Beszámoló az Építészek Európai Tanácsa (ACE) közgyűléséről

Az ACE (Építészek Európai Tanácsa / Architects' Council of Europe, ACE) az egyetlen az építészeket – összeurópai szinten – képviselő szakmai szervezet.

A szervezetet 1990-ben alapították Olaszországban. 31 tagországból jelenleg 46 szervezet (kamara vagy szövetség) alkotja az összességében 600 000 építész összefogó, képviselő tanácsot.

Magyarország 20 éve van kapcsolatban a szervezettel, 2004 óta teljes jogú tag.

Az ACE szervezeti felépítése és működése tükrözi az EU struktúráját éppúgy, mint a nemzeti kamarák és szövetségek hierarchiáját. Így a szintek érdemben tudnak kommunikálni, valós információhoz jutnak, így szükség esetén hatékony cselekvési tervet tudnak kialakítani.

A barcelonai közgyűlésnek fontos része volt a választás: az elnök valószínű újraválasztása és a 2020-2021-es elnökség megválasztása. Az ACE működési szabályzatában a választás módja pontosan le van írva. A tagországok szavazatszám azonos a súlyozással, amit az Európai Tanács kidolgozott a tagországok számára. A szavazás is hasonló, mert a választások során és a fontos döntések esetén szintén minősített kettős többséget kell elérni, azaz mind a tagországok számában, mind a tagországokhoz tartozó súlyozott szavazatszámban több mint 50%-ot kell elérni. Magyarországnak jelenleg 12 (kb. 3,5%-nyi) szavazata van. Az elnökségért a korábbi elnök Georg Pendl indult egyedül, az elnököt újraválasztottuk. A szavazás eredménye: 17 ország 198 támogató szavazatát kapta meg.

Georg Pendl osztrák, Innsbruckban élő gyakorló építész, korábban ő volt az osztrák kamara (BAIK) elnöke két terminuson át. Az ő célja az, hogy az ACE a korábbi célkitűzései mellett – az európai uniós irányelvkészítés (törvénykezés) befolyásolása a szakma érdekében – az építészet kulturális jelentőségét is hangsúlyozza. Ebben a törekvésében hatékonyan segítette őt az, hogy a 2018-as évet és kapcsolódó tematikus eseményeit az Európai Unió – egy korábbi döntése alapján – „a kulturális örökség európai évének” nevezte el.

2018-ban ennek az egész Európát behálózó fókusznak és rendezvénysorozatnak a célja az volt, hogy „előmozdítsa Európa kulturális öröksége mint közös erőforrás megosztását és méltányolását, felhívja a figyelmet a közös történelmi múltra és a közös értékekre, valamint erősítse a közös európai térséghez való tartozás érzetét”.

Az ACE elnöke jól érzékelte, hogy ez hatalmas lehetőség a szervezet ismertségének növelésére, továbbá arra, hogy a társadalomban tudatosítsa, hogy az építészet milyen fontos része a kultúránknak. Az első komoly dokumentum már 2018 januárjában megszületett. Svájci kezdeményezésre a Világ gazdasági Fórumhoz kapcsolódóan összegyűltek az Európai Unió kulturális miniszterei és más kompetens szervezetekkel, köztük az ACE-vel megalkották az úgynevezett „Davos Declaration 2018”-at, aminek a mottója: Európának legyen kiváló minőségű „Építészeti kultúrája” („Baukultur”-ja), amit ez a nyilatkozat a fogalom teljes komplexitásában ért. A német nyelvterületen a „Baukultur” szó nagyon összetett, az egész területet lefedő jelentéssel bír, ezért vették át ezt a német fogalmat – a más-különböen angolul megfogalmazott – nyilatkozatba. Ezt a nyilatkozatot a kamara még akkor lefordította és megtalálható a honlapon a Nemzetközi szakmai hírek között.

„A kulturális örökség 2018 európai évéhez” kapcsolódó sok szervezőmunka (marketing, PR és lobby munka) meghozta az eredményét. Az Európa Tanács következtetései a 2019-2022 évekre szóló munkatervben kiemelten említi az építészetet.

A „Kohézió és jóllét” pontban a következő sorok találhatók: A kohézióra és jóllétre jelentős hatással van a más területekkel – így az oktatással, a szociális ellátással, az egészségüggyel, a tudománnyal és a technológiával, valamint a regionális és városfejlesztéssel – való ágazatközi együttműködés. Különleges figyelmet kell fordítani a kultúra helyi szinten játszott szerepére, az ÉPÍTÉSZET és a lakókörnyezet minőségére, valamint az uniós városok és régiók fejlesztéséhez hozzájáruló, kulturális irányultságú szociális innovációkra.

Ennek következményeként létrejön az EU-döntéseket befolyásoló szintjén egy, a színvonalas építészettel foglalkozó OMC- (nyitott koordinációs módszer) csoport, aminek a szakmánkra nézve sok pragmatikus előnye lesz.

Ez azért nagyon fontos iránymódosítás, mert az Európai Unió igazgatóságai eddig elsősorban a következő direktívák kidolgozásában tekintette az ACE-t konzultatív szakmai szervezetnek:

- ▶ Közbeszerzés
- ▶ Szakképesítések elismerése
- ▶ Szakképesítések követelményrendszere
- ▶ Szakmai szolgáltatások szabályozása
- ▶ Az épületek energetikai követelményeinek szigorítása, a klímaváltozás tükrében
- ▶ Az építőanyagokra vonatkozó követelmények és a kapcsolódó egészségügyi, biztonsági vonatkozások
- ▶ Európai szabványok
- ▶ A BIM (Building Information Modeling) használatának elterjesztése, kísérlet a szabványosításra
- ▶ Szakmai felelősségbiztosítás

Különböen az újraválasztott elnök sokszor szenvedélyesen felszólalt amellett, hogy az építészeknek holisztikus szemlélettel kell megoldaniuk feladataikat és az aktuális mainstream témák (hőszigetelés, passzívház, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom stb.) nem írhatják felül a tervezés komplexitását.

A Tanács stratégiájának a kidolgozásában az elnökségnek komoly szerepe van. Örömrökre az ACE elnökségének a következő két évben magyar tagja is van. A MÉK mint tagszervezet dr. Makovényi Ferencet javasolta az elnökségbe, amit a köz-

gyűlés tudomásul vett. Az elnökség 10 tagú, amiből 5 tag az országok rotációjával kerül be (az országok sorrendje ugyanaz, mint az Európai Tanácsban), míg a másik 5 elnökségi tagságra kandidálni kell. Választással a 2020–2021 elnökségbe a következő országokból pályázó kollégák kerültek be: Németország, Írország, Románia, Csehország és Olaszország, míg rotációs alapon küldhetett elnökségi tagot: Svédország, Spanyolország, Belgium, Magyarország és Lengyelország. Reménykeltően színes lett az elnökség összetétele, így valószínűleg sok, az Európában dolgozó építészek számára fontos terület képviselve lesz.

Az elnök és a főtítkár beszámolóiban a következő pontok kaptak még hangsúlyt:

- ▶ Az ACE továbbra is aktívan részt vesz a következő szervezetek munkájában:
  - EAAE Építészetoktatás Európai Szövetsége
  - ECCREDI Építőipari Kutatások Európai Tanácsa
  - ECF Európai Építőipari Fórum
  - EFAP Építészetpolitika Európai Fóruma
  - ESF Európai Szolgáltatók Fóruma
  - EHF Európai Lakóház Fórum
  - Expert Group for Cultural Heritage.
- ▶ Az ACE részt vesz az EU által finanszírozott projektekben: TRIPLEA-RENO, CONNECTARCH, NZEB-RENOZEB, ABRACADABRA, BIMPLEMENT, LEVEL(S).
- ▶ Kapcsolatot tart az UIA-val és képviseli az európai építészeket a Kanadával, Dél-Koreával és Japánnal folytatott, a diplomák kölcsönös elismerését célzó tárgyalásokon.

Továbbá az ACE kiemelten foglalkozik a kezdő építészek karrierindításának támogatásával, ezért a közgyűlés második napjára szervezett egy nagyszerű, a fiatal építészek perspektívájáról szóló konferenciát. A vitaindító beszédet a norvég Kjetil Traedal Thorsen (Snohetta) tartotta, amit 3 kerekasztal-beszélgetés követett, számbavéve a 30 év körüli építészek nemzetközi tapasztalatait és javaslatait. Az összegző záróbeszédet Szűcs Tamás (DG.EAC, az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatóság vezetője) tartotta. Szűcs Tamás, mióta ebbe a pozícióba kinevezték, támogatja az ACE erőfeszítéseit, immár szerveztünk második nemzetközi építészeti konferenciáján képviseli magas szinten az EU adminisztrációját. Itt kell megemlíteni Navracsics Tibort, korábbi európai bizottsági biztost és az által vezetett Oktatás, Kultúra, Ifjúság és Sport Főigazgatóságot, a leköszönő magyar biztos munkájának eredménye az ERASMUS+ és a fiataloknak szánt építészeti diplomadíj, a Young Talent Architecture Award (YTAA) pályázat, amelyet a Mies van der Rohe Alapítvánnyal közösen hozott létre.

A „Perspectives: Young Architects’ Forum” konferenciát az alábbi linken lehet elérni: <https://youtu.be/h65poG2ASvU>. (Az ACE 2018 óta az összes konferenciáját streameli így valós időben és később is megnézhetőek.) A konferencia alatt harmadik alkalommal meghirdették az említett Fiatal Tehetséges Építészek Díját (YTAA) a honlapjukon, az elérhetőség: <https://www.ytaaward.com/>. A rendezvény végén a résztvevő fiatal építészeknek kerekasztal-beszélgetések során alkotott karakteres véleményét a szakmáról összefoglaltuk egy közleményben, ami a kamarai honlapon a „Nemzetközi szakmai hírek” rovatban megtalálható. Szintén a MÉK-honlapon lehet olvasni azt a barcelonai közgyűlés által elfogadott határozatot, ami az Európai Bíróságnak a német honoráriumszámítási rendszerrel (HOAI) hozott ítéletét véleményezi.

A harmadik napon szakmai kirándulás keretében megnéztük a katalán Art Nouveau egyik ékszerét, a Lluís Domènech i Montaner (1850–1923) építész által tervezett Sant Pau-hospitályt.

A pavilonos elrendezésű egykori kórház a világörökség része és felújítása során (2009–2014) új funkciókat kapott: múzeum, tudásközpont és innovációs intézményé alakították át.

A történelmi épületek mögött volt elég szabad terület új épületek elhelyezésére. Három eltérő rendeltetésű korszerű épületet emeltek; egy komplex kórházat, amihez később egy híddal kapcsolatok egy kerámialapokkal burkolt kutatóintézetet. Az udvarra terveztek egy családiház-léptékű, speciális funkciójú, a rákbetegek lelki gyógyulását elősegítő épületet. A sajátos építmény neve „Kalida”, aminek az udvarára elültettünk az ACE nevében egy babiloni szomorúfűzfát. Az épület speciális rendeltetése mögött egy angliai kezdeményezésű mozgalom áll: az előképei az ún. „Maggie-centrumok” (www.maggiescentres.org), amiből Angliában különféle kórházakhoz kapcsolódva már több mint 20 megépült. Az épületeket tehetséges kollégák érzékeny odafigyeléssel tervezik, így legtöbbjük nemcsak hasznos, hanem építészeti is említésre méltó.

Bordás András

A Stúdió-Műhely rovat margójára

„Nincs korkülönbség, csak kor és különbség”

A Műhely szelleme

Plesz Antal

Az Építész Közlöny új sorozata fiatal építészműhelyeket kíván bemutatni. Teszi ezt tájékoztatásból, hogy lássuk, érezzük azt az energiát, mely természetes módon sugárzik alkotó emberekből. Tesszük ezt, hogy érzékelhessük, miben gondolkodnak azok a kollégák, akik nem is olyan sokára a szakma meghatározó egyéniségei, alkotócsoportjai lesznek. S nem utolsósorban mindannyiunk lelkesítésére, mert az életre kelt anyag misztériumát látni a legfelelőbb, látni azt, mely túlmutat létünk szűkre szabott keretein. Silány erkölcsű korunkban az a legfontosabb, hogy lelkesedést ébresszünk, mondta Pablo Picasso, s valóban, mily sokszor van, hogy rég nem látott kollégákkal találkozáva inkább a panaszkodásban értünk egyet, mint a felemelő beszédben.

Jöjjenek hát a fiatal alkotók! De ki is a fiatal ebben a szakmában? 23 éves korban – elvileg – diplomás építész lehet valaki, ha ügyesen átverekedi magát a bolognai kreditrendszer elvárásolt erde-

jén, ha nem halaszt, ha minden összejön. Inkább 25-27 évesen kapnak diplomát a fiatalok, ha még a nyelvvizsgát is abszolválják. Két év gyakorlat, kamarai jelentkezés és kezdődik a „hivatalos” tervezői státusz, az első ház elé – szerencsés csilagzat esetén – 30 évesen állhat. Természetesen ekkorra már több munkában részt vett, pályázott, javaslatokat, koncepciókat készített, de összeálló portfólió, az önálló arcél 33-35 éves kortól alakul ki. Az első alkotóévek, az első karakteres alkotások – általában – 30 és 40 év között keletkeznek, ezeket mutatja be sorozatunk.

A bemutatásra kerülő alkotóműhelyek tagjai több esetben negyvenes éveik elején járó építészek, hétköznapi értelemben nem tekinthetők fiatal építészeknek, de friss portfóliójuk okán még is azt az energikus alkotószellemet mutatják be, mely szakmánk egyik hajtóereje. Sorozatunk a megvalósult munkákat állítja előtérbe, melyre a vázlatok, pályázatok, javaslatok, koncepciótervek „felfűzhetők”. Minket, építészeket elsősorban megvalósult épületeink, azok társadalmi és szakmai visszhangja, értékítélete minősít. Alapvető fontosságú a jó gondolat, a helyes nézőpont, de ez a szakma az idea legnehezebb megjelenítési

formáját műveli, ráadásul – egyedülként a művészetek körében – szoros összefüggésben gazdasági, szociális tevékenységgel, s nem utolsósorban számos ember közreműködésével megvalósuló alkotásokkal. Mindamellett helyet kívánunk adni az – akár – elméleti műhelyeknek is sorozatunkban, bár a szakmagyakorlók között ritkaságszámba megy az ilyen csapat. Stúdiókat, műhelyeket mutatunk be, nem zárkozva el egyéni, magányos alkotóutat választott kollégák bemutatásától sem.

Szakmai közéletünkben a kamarák rejtett szerepet töltenek be, az építészet látványosabb, a művészeti tartalmat kidomborító területét – természetüknél és tartalmuknál fogva – más szervezetek (MÉSZ, MMA) mutatják be, szervezik. A kamarák feladata a szakmavégzés alapfeltételeinek biztosítása, a favágó munka. Sorozatunkkal célunk, hogy a szakmagyakorlás feltörekvő, alkotóenergiát sugárzó csoportjait megismerhesse a szakma, ismeret, példát és erőt merítve alkotásaikból.

Turi Attila
MÉK alelnök

Egyszerű
tervezés
BIM Object
elemekkel

VELUX lapostetős felülvilágítók Természetesen a tető része

Hatékony bevilágítás

Természetes fény az ötödik homlokzatról a kiváló fényeloszlásért

Lakó- és középületekbe

Jó hőszigetelés U 0,80-0,87 W/m²K (EN 1873 szerint),
kiváló zajcsökkentés R_w 36 dB

Kényelem és komfort

Választható fix vagy távkapcsolóval nyitható ablak,
akril vagy polikarbonát anyagú, víztiszta vagy opál
kopolával

www.velux.hu/szakembereknek

Megbízható termékrendszer ●

Egyszerű tervezés ●

Gyors beépítés ●

VELUX®

Gutowski Építésziroda

Mikor és hogyan alakult az irodátok? Mi köt össze benneteket, miért éppen ti dolgoztok együtt?

Építészként 2004-ben álltam saját lábra, előtte Zsigmond Lászlónál és Krizsán Andrásnál dolgoztam, majd közel négy évet töltöttem Ekler Dezső mellett. Kezdetben többen tartottunk fenn egy irodát, később saját műhelyt hoztam létre. Persze magam is a konyhaasztal mellől indultam, aztán nagyon lassan mindig eggyel többen lettünk, kapcsolataink spontán alakultak. Most öten vagyunk, az alkotóközösséget Bollók Gáspár, Dely-Steindl Barnabás, Kovács Hunor László, Szokolay Béla Ákos és jómagam alkotjuk.

Mit tesztek azért, hogy ne csak egy iroda legyetek, hanem egy csapat is?

Tulajdonképpen semmit, pontosabban szólva mesterségesen nem építünk csapatot, ha erre gondolsz. Együtt vagyunk, dolgozunk, megküzdünk azért, amit elérünk és főként kiegészítjük egymást. A nemzetközi pályázatok és díjaink kapcsán olyan helyekre is elutaztunk, ahová máskülönben sosem mentünk volna valószínűleg.

Van-e személyes munkamódszered? Hogyan dolgoztok?

Odafigyelünk a megbízóinkra. Rengeteget rajzolok, szerencsés vagyok, mert a gyermekeim jobban rajzolnak nálam, így módon a rajzolás nem az ábrázolás eszköze, hanem a gondolkodás terépe marad. Modellezünk és maketozunk, de természetesen időnk döntő részét a kommunikáció viszi el, amely alatt főként a tervfeldolgozást és a művezetést értem. A műszaki terveket is közvetítésként fogjuk fel, mindegy, hogy kézzel-lábbal vagy rajzokkal, a cél a tervezői szándék egyértelmű átadása és számonkérhetősége. Nagy gondot fordítunk a megjelenésre, a látványtervek nem pusztán a renderelésről szólnak, a publikációkat pedig minőségi, művészi interpretáció nélkül értelmetlennek tartjuk. Mindez nem marketingkérdés, hanem a hivatásunkkal szembeni tisztelet jele. Utóbb az lett a mániám, hogy a jövőben megszervezzem, az irodából kikerülő fontosabb szövegek is gondozásban, lektorálásban részesüljenek.

Miről ismerhetők fel az iroda munkái?

Belülről ezt nehéz megmondanom, nem is gondolkodtam korábban ezen, mármint hogy ez lehetséges vagy fontos lenne. Nem vagyok benne biztos, hogy fontos a formai felismerhetőség. Talán a személyesség fontosabb, amely párosulhat felismerhetőséggel. Az utóbbi években izgalmas volt megélnünk a nemzetközi pályázati eredményeinket. Azért izgalmas, mert ezek a visszajelzések teljesen függetlenek egymástól, függetlenek a kapcsolatrendszerünktől és minden esetben nagyszámú megmértetésből jöttek létre. Azt érzékeljük, hogy a pályázati tervek kiforratlansága ellenére a hozzáállásunk, az ahogyan megfogalmazzuk a hangsúlyokat, az attitűd valószínűleg tényleg visszafejthető, értelmezhető és értékelhető számunkra teljesen ismeretlen közösségeknek Nyugat-Európától az Urálig.

Milyen munkáitok vannak, hogy találjanak meg a munkák titeket?

Munkáink jellemzően kisebb léptékűek és bizalmi alapon keresnek, ajánlanak bennünket. Meghívásos pályázatokra is hívnak rendszeresen, ezekből eddig szinte kivétel nélkül megbízásaink lettek. Pannonhalmán régóta jelen vagyunk, tulajdonképpen a gimnázium gazdája lettünk; a karbantartáshoz kötődő feladatoktól az átfogóbb beruházások tervezéséig és megépítéséig mindent elvégzünk. Az új tornaterem és a díszterem páratlan

megbízói, kivitelezői és tervezői együttműködéssel jött létre. Pannonhalmán az utókövetés is megvalósul, látjuk a használatot, közvetlen visszajelzéseket kapunk és a tapasztalatokat a következő feladatnál felhasználjuk.

Kőszeg, Festetics Palota

Kőszegen felújítottuk a Festetics Palotát, amely tudatosította bennünk az építészet gyógyító erejét. Az épületet az ötvenes években kislakásokra osztották, így az emeleti szalonból is hat önálló helyiséget alakítottak ki; s bár pontosan tudjuk, mindez miért történt, a szellemi és fizikai pusztítással a bontások és a belső felületek megtisztítása után szembesültünk igazán. Az utólagos válaszfalazás szétroncsolta a mennyezet addig ismeretlen barokk festését. Megdöbbentő és fájdalmas helyzet, amelyben az építész feladata kizárólag anonim maradhat.

Szintén egy régi ház és környezetének továbbgondolásához kapcsolódik az alsószentiváni Mária-kegyhely megújítása. A fatimai jelenések századik évfordulóján felszentelt templomban egy egykori szovjet laktanya húsztonnás emlékmű talapzatát vágtuk szét és emeltünk belőle oltárkövet. A kő faragása átváltozást formál, a padlószinten a tömb sarkai lekerekítettek, az oltár körbejárható, ez az emberi dimenzió. Majd felfelé az asztallap szabályos téglalappá tágul, beleilleszkedik a kápolna szigorú tengelyes geometriájába, az átmenet pedig aszimmetrikus, igazodik az ergonómiai igényekhez. A elnyomó hatalom jelképét a szakrális tér legfontosabb elemévé tettük, s így letünk mi magunk is a jóslatok beteljesedésének részesei.

Alsószentiván, Mária-kegyhely

Alsószentiván, Mária-kegyhely

Van-e olyan munkátok, amelyet nem kellett volna elvállalnunk? Tudtok-e nemet mondani egy felkérésre?

Dolgoztunk olyan beruházókkal, akikkel végtelen köröket írva, százszor át kellett tervezzük a házat, s mindezt értelmetlenül. Utólag sem érzem, hogy ne kellett volna elvállalnunk, mert később ennek tapasztalata miatt nem vállaltunk el egy másik megrendelést, de ez nem egy jellemző dolog azért... egyébként még a tőlünk távolabb eső feladatokból is rengeteget tanultunk. Terveztünk szennyvíztelepet, melynek technológiai tudásbázisa meglepően összetett volt. Sok mindent hasznosítottunk belőle később és megdöbbentő, de egy szennyvíztelepet is lehet etikusan tervezni.

Ha egy munkát kellene kiemelni, melyik az, amire a legbüszkébbek vagytok, és miért?

Első önálló, nagyobb léptékű megbízásunkat, a pátyi templom tervezését meghívásos tervpályázaton nyertük el 2004-ben. A templomot tavaly tavasszal szentelte fel Spányi Antal székesfehérvári megyés püspök Szent II. János Pál pápa tiszteletére. A templomépítés folyamatát végigkísérte II. János Pál pápasága, 2005-ben bekövetkezett halála, majd boldoggá avatása, végül 2014. április 27-én, Isteni Irgalmasság vasárnapján történt szenté avatása. Már a boldoggá avatást követően kérelmeztük, hogy a nagy pápát majd védőszenként tisztelhesük templomunkban. Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára lengyelországi látogatása során hozta el Stanisław Dziwisz, a pápa egykori személyi titkárától, nyugalmazott krakkói érsektől Szent II. János Pál pápa vérekléjét az egyházközség számára. Az ereklyét az oltár mélyében helyeztük el, megrendítő pillanat volt.

A templomépítés története keretbe foglalja az elmúlt másfél évtizedünket és ez a templom minden más munkánkban benne rejlik. Feladatok jöttek, dolgoztunk, terveztünk és építettünk, de a pátyi templom minden pillanatban ott volt, jelen volt. Az építkezés hosszabb időre sosem akadt el, olykor kőművesmunkával, festéssel vagy faültetéssel, máskor nagyobb lépésekkel haladtunk. A teljes építkezés közösségi szervezésben zajlott, a közösség tagjainak végtelen időráfordításával és lelkesedésével. A kapcsolatainkban súlyos mélypontokat éltünk meg és

gyönyörű ünnepek kísérték az építkezést. Ne féljete! – mondta II. János Pál pápa és mi nem féltünk. A Jóisten a tenyerén hordoz, mert a felszentelés után egy újabb templommal bíztak meg bennünket, most többek között ezen is dolgozunk.

Mit gondolsz az építészet, az építészek mai hazai helyzetéről?

A realitás az, hogy értékes teljesítményeink vannak, de az építészetnek nincs hazai „helyzete”. Nincs, mert alapvetően nem kultúrateremtő szempontok, ha úgy tetszik nem a nemzet felemelkedésének vágya mentén szerveződik; mondom ezt félig lengyelként. Belső egyéni és közösségi vágyra gondolok, talán a finn építészet aranykora épülhetett ilyen alapokra, mely nem stiláris vágy, hanem egyfajta „benne van a levegőben” érzés.

Hiányzik továbbá a minőséget felszínre emelő, egészséges versenyszemlélet és annak igazságos és méltányos tervpályázati rendszere. Sajnos ilyen építészeti környezet az elmúlt három évtizedben soha egy pillanatra nem állt fenn. Most felszisszenhetünk, de tegyük a kezünket a szívünkre, mindezt beismerhetjük. Amire én gondolok, az nem az egyéni bizalmat helyettesíti vagy annak hiányát pótolja, sokkal inkább a közbizalmat testesíti meg. A közösségi bizalom előfeltételként értékrendet kíván, amely az élet sok területén már nehezen hozható közös nevezőre, de a mi esetünkben, ha úgy tetszik házon belül, még éppen mérnökszemléletünk lehet a szükséges minimum.

Mindezek ellenére kifejezetten optimista vagyok, mert rengeteg pozitív dolog történik. Elkötelezett építészek kiváló házakat építenek, a legutóbbi Építészeti Nemzeti Szalon ezt gyönyörűen megmutatta. Újra divatba jött a közösségi építés, új a közösségi tervezés műfaja is... és ez jó. Lehetőséghez jutnak, megújulhatnak százéves házak, rajtunk áll, hogy fel tudunk-e nőni ezekhez a feladatokhoz. Ritkábban ösztönös művészi és tudatos elméleti invenciók is megjelennek, jó lenne többet látnunk. Megbecsülést érdemlő, paralell értékeink vannak. Hihetetlen az a pezsgés, amely most a Magyar Építőművészek Szövetségében zajlik. Az Építészfórum kapocs lehet a szélesebb

Páty, Szent II. János Pál pápa-templom

közönség felé is, bevihetnék a metróba vagy alkalmi jelleggel az iskolákba. Bujnovszky archívuma nemzeti kincs, felelősségünk van vele. Winkler, Kampis bármely fél mondata, a mester nélküli világból érkező fiatalok bátorsága... sorolhatnám, van miből építkezünk.

Merre tart és merre kellene tartania az építészetnek itthon és globálisan?

Sikkes dolog azt mondanunk, hogy lemaradásban vagyunk. Egyfelől igaz, másfelől ez egy lehetőség. Azonban az itthon-globális relációnál sokkalta fontosabb az építészet és a világ kapcsolata.

Úgy érzékelem, az építészetben felértékelődik a humánusra, a közösségre, a helyre és az időre történő reagálás, mindenütt a világban. Ha Portugáliára, Finnországra vagy Brazíliára gondolunk, talán beugrik néhány mai alkotó, de tessék megnézni Troyt Ausztriában, akinek a soha meg nem valósult, de máris elcsépelet fenntarthatóság fogalma nem a polisztiórral kezdődik, hanem azzal, hogy ő a gyerekkorát a felmenői által kétszáz évvel ezelőtt épített házban töltötte. Tessék megnézni Adam Khan közösségi hozzáállását egy angolszász környezetben, ahol szinte lehetetlen áttörni az építőiparban uralkodó bigott gondolkodást, vagy mit csinál Adjaye Afrikában. Mondok még fontosabbat: tessék tudatosan megkeresni és megtanulni, hogy ma a nagyvilágban a hölgyek hogyan gondolkodnak, mit terveznek és építenek.

A világgal való kapcsolatunk szempontjából az összkép súlyosabb és sötétebb. Az építészet igazi tragédiája, hogy a tömeges építésről lemarad. Itthon képtelenek vagyunk vízvezető árkot, közvilágítást vagy reklámtáblát tervezni. A történeti városfejlesztést felváltotta a mulasztás. A jelen lakásépítési dömpingjéről szeretve tisztelt műépítészetünk lemaradt. Nincsenek válaszaink arra a megosztottságra sem, hogy szofisztikált, épületfelügyelettel vezérelt napelemes házgépeket építünk, míg néhány lépésnyire tőle sem infrastruktúra, sem közcsatorna nincs. Ezt nem a világszépe választáson kívánom elmondani könnyes szemmel, mindez Pátyon van, ahol élek, agyagba vajt pincelakásokkal, hőszigetelés nélküli hullámpala tető alatt vagy bedrájvitol lakókocsiban élő emberekkel.

Globálisan sincsenek valós válaszaink sem a brutális léptékű városiasodásra, sem a mennyiségi építéssel párosuló lelketlen igénytelenségre. Kinevethetjük a nagy nemzetközi irodák színes-szagos utópiáit vagy a japán mesterek ideiglenesen felállítható menekültsátrait, de ezek a víziók legalább válaszokat keresnek. Véleményezhetjük Tákos és Kolontár építészetét, de az igazság az, hogy tömegeket érintve igenis volt ésszerű magyar válasz. Sajnálatos, hogy csupán kényszer hatására.

Véleményetek szerint mit tud és kellene tennie az építészetnek egyénként és az építésztársadalomnak, mint egy hivatás képviselőjeként a vizuális kultúra fejlődéséért, a fenntarthatóságért, és mindenért, ami a jövőbe mutat?

A vizuális kultúrának markánsan meg kell jelennie az iskolában. Nyugat-Európában elképzelhetetlen már egy múzeumot, könyvtárat vagy egy teázót megnyitni anélkül, hogy gyerekgoglalkozásokat ne szerveznének, ez szerencsére itthon is megjelenik a gazdagabb régiókban. Az oktatás kérdése nagyon messzire vezet, de annak világa valószínűleg a készségek felé kell forduljon a jövőben. Az építésztársadalomnak ez ügyben értékelhető szakpolitikai teljesítménye nincs. Ezt ma egzisztenciális okokból azok sem vállalják fel, akiknek karnyújtásnyira lenne ez a lehetőség. Nem szégyen a politikától tanulnunk és

nem lenne szégyen azt pozitívan befolyásolnunk, de ehhez még nekünk építészeknek is bátrabb diskurzust kellene felvállalnunk. Ismeretterjesztés terén is nyújthatnánk többet, hiszen jól látható, hogy egy arculatkönyv közérthető magyarázatokkal százszor többet ér, mint bármilyen szabályozás. Követhetnénk a valaha élt legnagyobb női sakkozónk példáját és időnként írhatnánk könyvet gyermekeinknek.

Személyes felelősségünk van. Megbízóinkkal párbeszédet folytatunk, amelynek része, hogy esztétikai vagy az építéshez kapcsolódó etikai szempontokat is feltárunk. Azt tapasztalom, hogy erre van igény, sőt megrendelőink kifejezetten vágnak egyfajta beavatásra. De ez csupán akkor működik, ha az ember felkészült és hiteles. Kedvenc karmesterem, Antonio Pappano nyilatkozta egy interjúban, hogy napjainkban a komolyzene szereplőinek, zenészeknek, karmestereknek, énekeseknek tudatosan fel kell vállalnuk egyfajta tanító szerepet, hogy a komolyzenét közelebb hozzák az emberekhez. Saját tapasztalatom, hogy az opera műfaja milyen szürke folt még az ismerősi körömben is; aztán elkezdem őket oltani és hirtelen feltárulkozik egy teljes univerzum. Nem kell hozzá sok információ, nincs szükség zenei képzettségre; egy kevés történetmesélés, egy szerethető sztárénekes, egy kiváló akusztikájú tér Bécsben vagy Drezdában, ahol a muzsika összeolvad az építészetrel és a dráma működik. Persze a kulcsa dolognak az, hogy nem lehet szépeket mondani, majd utána félgőzzel csinálni. Nincs a világon rosszabb egy középszerűen előadott operánál. Az építészet is ilyen.

Vannak-e megfogalmazható céljaitok a munkátokban?

Folytatva az előző gondolatmenetet, elsősorban példát kell adnunk. Hiszen minden, amit teszünk, közvetlenül megjelenik közösségi életünkben. Egy családi házat nehéz utcakép nélkül értelmeznünk, még akkor is, ha a harmónia fogalma már csupán egy vágy, de akkor ezt a vágyat nekünk kell megfogalmaznunk. Egy iskola térszervezése, kertje a gyerekek legbelsőbb értelmi és legmélyebb érzelmi útravalójukká válik. Egy pillanatra gondoljunk bele, még egy játszótérnek is milyen széles spektruma lehet ma Magyarországon a kutyaszaros, gáztól felvert, összezemelt állapotól az édenkertig. Nekünk építészeknek az a feladatunk, hogy az óvoda udvara maga legyen a paradicsom. Törekvéseink középpontjában olyan elvárásoknak kell maradniuk, hogy egy lakás hogyan válhat otthonná, egy munkahely méltányossá, egy színház élménnyé vagy egy liturgikus tér ihletetté. Az emberi oldalt nem veszíthetjük el, talán ez lehet közös jövőkép.

*Gutowski Robert
Fotók: Bujnovszky Tamás*

Páty, Szent II. János Pál pápa-templom

Pro Architectura díj 2019. évi díjazottjai

Az elmúlt évek hagyományait folytatva 2019. évben ismét meghirdetésre került a Pro Architectura díj. A pályázat kiírásának célja nem változott: valamely jeles építészeti, városépítészeti, tájépítészeti vagy belsőépítészeti alkotás létrehozásában kifejtett építészeti-tervezői tevékenység, a magyar építészeti kultúra népszerűsítésében, a minőségi épített környezet létrehozásában, az építészeti értékek megővésében és az építészeti szemléletformálásban, valamint a nemzeti építészeti politika céljai érdekében elért kiemelkedő eredmények díjazása.

Idén miniszteri elismerésként tíz Pro Architectura díj került átadásra. Az elismerésben részesülők Gulyás Gergely miniszterelnökséget vezető minisztertől vehették át a díjakat, amelyhez egymil-

lió forint összegű pénzjutalom és adományozást igazoló oklevél is járt.

Építészeti alkotás kategóriában Pro Architectura díjban részesült:

- ▶ Furu Xénia, Guttman Szabolcs István és Wagner Péter DLA – Püspöki ház, Kolozsvár;
- ▶ Mányi István, Mányi Dániel, Gergely László, Kardos Gábor és Németh Krisztina – Szépművészeti Múzeum, Budapest;
- ▶ Terdik Bálint – Duna-Ipoly Tanuszoda, Szob;
- ▶ Katona András, Riedel Miklós Márton, Gyulai Attila – Teleki-Tisza-kastély, Nagykovácsi;
- ▶ Fernezelyi, Basa Iroda Építész Korlátolt Felelőségi Társaság – MLD46 lakóház, Budapest;

▶ Gutowski Robert, Révai Attila, Kövér István, Boczkó Ákos – Szent II. János Pál Pápa-templom, Páty;

▶ Pottyondi Péter, Pottyondi Bence – Diósgyőri stadion.

▶ Az építészeti közéletben és építészeti oktatásban elért kiváló eredményeiért Schrammel Zoltán részesült díjazásban.

▶ Az Építető kategóriában a Pallas Athéné Domus Sapientiae Alapítvány lett a nyertes pályázó.

▶ Kiemelkedő építészeti alkotások megvalósításában közreműködő kivitelezőként pedig Reznicek Zoltán kapott miniszteri elismerést.

Püspöki ház, Kolozsvár

Szépművészeti Múzeum, Budapest

Duna-Ipoly Tanuszoda, Szob

Teleki-Tisza-kastély, Nagykovácsi

MLD46 lakóház, Budapest

Szent II. János Pál Pápa-templom, Páty

Diósgyőri stadion

Az Év háza 2019

Az Év háza a hazai építészszakma elismert díja, mely a családi házak és a kis lakóépületek szakmai szempontok alapján értékelt elismerése. A díjazottak sorában szinte kivétel nélkül megtalálhatók a szakma legjelesebb képviselői.

Az esztétikum és a funkcionalitás mellett alapelv volt az Év háza pályázat elmúlt éveiben, hogy minden esetben neves zsűri dönt, amely az épületek és alkotók díjazásában is karakteresen érződött. Nem túlzás, hogy az Év háza zsűrije az egyik legrangosabb szakmai grémium a hazai díjak és pályázatok vonatkozásában.

Az Év háza pályázat, amely időközben a legjelentősebb hazai független, szakmai pályázattá nőtte ki magát, 2019-ben már 10. alkalommal kerül kiírásra.

*„A hazai heterogén építészeti közeg, a rendszer-szintű építészeti kritika hiánya, valamint a szakma általános gyenge hangja mind a minőségi építészeti díjak jelentőségét és fontosságát növelik. Az Év háza díj és mozgalom mára túlmutat egy szakmai elismerésen. Az elmúlt évtized alatt a díj az építészek egyre gyengülő véleményerejének egyik hiánypótló és hiteles szervezőerejévé vált. Ezt tartom ma már a legnagyobb jelentőségének és legfontosabb szerepének” – mondta a díjátadón **Szoják Balázs, építész, az Év háza díj kurátora.***

Az Év háza fődíját 2019-ben családi ház és lakóépületek kategóriában **Karlovecz Zoltán** építész vehette át a Pécsre tervezett háromlakásos lakóházáért, míg középület kategóriában **Járomi Irén és Kiss Gyula** építészpáros munkája, a

nagykőrösi városi piac csarnoképülete bizonyult a legjobbnak.

A MÉK különdíját **Vékony Péter, Mezei Sándor és Éltető Zsófia** építészek kapták a TANYA, NYARALÓÉPÜLET – BUGYI-ÜRBÓPUSZTA épületükért. A terv értéke a helyszínen talált „egyszerűség” megőrzése, a hagyományos szerkezetek újrahasznosítása, a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele, a természetes, helyi anyagok felhasználása, valamint a környezet kímélése és az energiatudatosság.

Az Év háza pályázatot a Build-Communication Kft. és az Év háza pályázat kuratóriuma 2020-ban is kiírja, így biztatunk minden kamarai tagot, hogy értékes épületeivel vegyen részt a megmérettetésben.

› **Év háza 2019 – Családi ház, lakóépület kategória fődíj:**
Karlovecz Zoltán, háromlakásos lakóház üzlettel, Pécs

› **Év háza 2019 – Középület kategória fődíj:**
Járomi Irén és Kiss Gyula, városi piac csarnoképülete – Nagykőrös

› **Év háza 2019 – Magyar Építész Kamara különdíja:**
Vékony Péter, nyaralóépület, Bugyi-Ürbőpuszta

Média Építészeti Díja

A Média Építészeti Díját először 15 éve adták át a Kuplungban. Az Uránia Nemzeti Filmszínházban most ünnepelt jubileumi 15. gálaestig a díj odaítélésében több mint 40 sajtóorgánium képviselőjében ötvennél is több újságíró vett részt. Előzsűri 2011 óta szelektál a pályázatok között, ennek köszönhetően az Építészfórum 19 nemzetközi szaktekinthelyt tudott meghívni, hogy ismerjék meg és véleményezzék a magyar építészeti legújabb eredményeit. A 15 év összesen több mint ezer pályázója és 140 díjazottja nemcsak a kortárs magyar építészet keresztmetszete, de tükröt tart a mai magyar társadalomnak és kultúrájának is.

A Média Építészeti Díja egyszerre a hagyományok, az innováció és a folytonosság ünnepe: *„Bár az építészet természetes módon vesz mindenkit körbe, mégis a helyeket alakító gondolatokat csak kevesen és csak részlegesen értik meg. Az építészet befogadását is támogatni kell. A magyar építészet legnagyobb múltját online folyóirata*

mindenkire számára elérhető felület, melynek célja, hogy különböző módokon segítse ezt a megértést és kapcsolatba hozza azokat, akiknek az építészet közös érdekeltje” – vallják az Építészfórum főszerkesztői, **Somogyi Krisztina és Kovács Dániel**, az egykori alapítók, **Vargha Mihály és Pásztor Erika Katalina** víziójának szellemében. Az Építészfórum jövőre ünnepli a 20. születésnapját, az eltelt 20 év alatt elfogadottá vált, hogy az építészet közügy, és nem csak a szakma számára izgalmas tartalom. Így az új főszerkesztők új célokat is maguk elé tűznek: nemcsak reflektálni szeretnének a trendekre, hanem azokat alakítani, irányt adni.

Az előzsűri tagjai a nemzetközi építészet kiemelkedő alkotói és kritikusai:

- › Indira van't Klooster (az Amszterdami Építészeti Központ igazgatója, 2014 óta a Média Építészeti Díja nemzetközi előzsűrijének elnöke),
- › Ruta Leitanaite (a litván építészek szövetségének elnöke),

- › Saimir Kristo (az albániai POLIS Egyetem Építészeti és Tervezési Karának dékánhelyettese, a Tirana Architecture/Design Week kurátora),
- › illetve a Magyar Építőművészek Szövetsége képviselőjében Z. Halmágyi Judit (építész).

A médiazsűri tagjai 2019-ben:

- › Bagi László zsűrielnök (Forbes),
- › Csernátóy Dóra (Propaganda Media/TV2),
- › Eszes Andrea (Nők Lapja),
- › Ficsor Benedek (Magyar Hang),
- › Földes András (Index),
- › Rajcsányi Gellért (Mandiner),
- › Vincze Miklós (24.hu).

A szakmai zsűri:

- › Somogyi Krisztina (építészettörténész és vizuális-környezet-kutató, az Építészfórum főszerkesztője),
- › Kovács Dániel (művészettörténész, kurátor, az Építészfórum főszerkesztője),
- › Lévai Tamás (építész).

Archikon (fotó: Regős Benedek)

Vizafogó Óvoda – Archikon (fotó: Bujnovszky)

Tábi Sára (fotó: Regős Benedek)

Jászberényi strandfürdő – Tábi Sára

A 2019-es Média Építészeti Díj felhívására összesen **130 pályázat** érkezett. Közülük a gálaestet megelőzően nemzetközi előzsűri választott ki öt-öt finalistát Épület és Terv kategóriában. A nemzetközileg elismert szakértőkből álló előzsűri nemcsak szelektált a pályázók között, de ezzel át is tekintette és véleményezte a magyar építészetet, annak legújabb irányvonalait. **Indira van't Klooster**, az előzsűri elnöke üzenetében úgy fogalmazott: a magyar építészeti alkotások „*minőségüket tekintve kiemelkednek a régió fejlesztései közül*”. Különösen azokat a projekteket fogadták lelkesedéssel, amelyek ma, a társadalmi hasznosság és érzékenység kritikus pillanatában erős szociális elköteleződésről tesznek tanúbizonyságot.

Az ÉPÜLET kategória döntősei: Épület kategóriában egyetemi campusfejlesztés, zárandokhely Fejér megyében, óvodafelújítás és -bővítés, egy kolozsvári családi ház, illetve Salgótarjánban egy lakótelep közösségi tere került a döntőbe. A zsűri szerint a pályaművek technikai megoldásai bizonyítják, hogy a magyar építészek mesterségbeli szakmai tudása is magas fokú. Újdonság, hogy a tervezők számára nemcsak a városképre, épített környezetre, de a társadalomra kifejtett hatás is meghatározó jelentőséggel bír.

- ▶ Mome-campusfejlesztés, III. ütem – építész: Csillag Katalin, Gunther Zsolt (3h Építésziroda),
- ▶ Vizafogó Tagóvoda fejlesztése és bővítése – építész: Nagy Csaba, Pólus Károly, Tóros Ágnes (Archikon),
- ▶ Nadasan 2., kolozsvári családi ház – építész: Péterffy Miklós,
- ▶ A Fátimai Szűz alsószentiváni zárandokhelye – építész: Gutowski Robert (Robert Gutowski Architects),
- ▶ A salgótarjáni Beszterce tér felújítása – tervezők: Holló Mátyás (indelab), Madarász Dóra (Landscape), Baróthy Anna, Krauth Vera (S39 Hybrid Design).

A TERV kategória döntősei: A finalista tervek között találni ételszínházat, roma inkubátort, szociális bérlakásokból álló társasházat, strand- és termálfürdőt, illetve költői műemlék-rekonstruk-

ciót. A nemzetközi előzsűri a diplomamunkákat és az ötletpályázatokat preferálta, céljuk ezzel az volt, hogy felhívják a figyelmet az oktatás és a mentorálás szakmában betöltött felelősségére, mert meggyőződésük, hogy jól képzett, társadalmi szerepükkel tisztában lévő, szociálisan elkötelezett fiatal építészekre van szükség.

- ▶ Szociális bérlakások társasháza Józsefvárosban – építész: Krizsó Bernadett,
- ▶ Ételszínház Kisvárdán – építész: Mártha Anna,
- ▶ A Jászberényi Strand- és Termálfürdő fejlesztése – építész: Tábi Sára,
- ▶ Roma inkubátorliget Nagykárolyban – építész: Tóth Tünde,
- ▶ Budakalászig Magja – 2018 pályázat első díjas terve – építészek: Vadász Balázs, Salacz Ádám, Bajusz Csaba Ádám.

A nyertesek

A zsűri a 2019. évi Média-díjat az **ARCHIKON Stúdió**nak ítélte a Vizafogó Tagóvodaért. A díjat a PERI adta át. A tervezők a pedagógusokkal közösen határozták meg céljaikat: a letisztult környezettel a gyermekek képzelőerejének, míg a szintben történő bővítéssel a mozgásnak adtak teret. Mindezt egy 1980-as években épült panelóvodában, a szakmai zsűri szerint azt is bizonyítva, hogy szemben az emberek többségében élő negatív képpel lehetséges az ország bármely lakótelepén minőségi környezetet teremteni. A tervek közül a zsűri **Tábi Sárának** ítélte oda az elismerést, aki egyetemi diplomamunkájában Zalaváry Lajos jászberényi fürdőépületének bővítését tervezte meg (konzulens: Karácsony Tamás DLA). A terv a zsűri elnöke, **Bagi László** (Forbes) szerint követendő példája annak, hogyan lehet bátran, de tisztelettel továbbírni egy ikonikus ház történetét építészeti eszközökkel. Ahogy a zsűrielnök is kiemelte, az építészet médium is: tükröt tart elénk, és a kultúránkról is szól.

Közönségdíj: **Lévai Tamás** építész mellett az Építészforum főszerkesztője, **Somogyi Krisztina** és **Kovács Dániel** elemzései követték. A zsűri mellett a közönség is megoszthatta véleményét, hiszen a

helyszínen leadott szavazataik alapján ítélték oda a közönségdíjakat. A közönség tetszését az épületek közül a médiazsűri által is legjobbnak talált óvodabővítés nyerte el, a díjat az Optimum Solar adta át. A közönségtől legtöbb szavazatot kapó terv, a Fecskehotel friss diplomás alkotója, **Tóth Bence Péter** azt hangsúlyozta: szükségük van a pályakezdőknek az ilyen elismerésekre, hogy maradjon energiájuk a folytatásra.

Index díja: Az Index.hu online szavazatai alapján az Index különdíját is kiosztották. A díjat átadó **Földes András** szerint az olvasók évről évre olyan családi házakat díjaznak, amelyekben el tudják képzelni önmagukat. Idén azonban egy frissen felújított hotelre esett a választásuk: a Párisi Udvart felújítását a vizafogói óvodabővítést is jegyző ARCHIKON Stúdió tervezte.

Perika-díj: A gálaesten második alkalommal adták át a Perika-díjat, az Építészforum társalapítója és két éve elhunyt főszerkesztője, **Pásztor Erika Katalina** emléket őrző szakmai elismerést, amely olyan kiválóságok eredményeinek méltatására szolgál, akik az építészet mellett több tudományos vagy művészeti ágban is innovatív módon kiemelkedő, társadalmi hatású értéket teremtenek. A díjat a kecskeméti megyei könyvtárat is tervező **Mátrai Péter** Ybl-díjas építészes-szerzőnek **Öry Júlia** a következő szavakkal adta át: „*Megmutatta, milyen az, amikor az alkotói szabadság nem ismer korlátokat, és nincsenek műfaji határok.*”

A Média Építészeti Díja gálaestjének fontos része a hagyományok ápolása, a mesterek elismerése is. Idén **Winkler Barnabás** Ybl- és Podmaniczky-díjas építész, a Széchenyi Művészeti Akadémia rendes tagját köszöntötték. Laudációjában **Ferkai András** építészettörténész jelentős épületei (az Infopark D-épülete vagy a Stefánia úti volt NDK-nagykövettség átalakítása) mellett Winkler közönségi szerepvállalását, valamint a közelmúlt építészettörténetéért tett erőfeszítéseit: a mester által alapított és fenntartott HAP Galéria kiállításait, kiadványait emelte ki.

MÉSZ könyvtár

Új könyvek:

ANTAL Szilárd–SZILÁGYI Mária: Üzenet a falakról – Szilágyi Mária ajándéka

BENCZÚR László építésze

BOLLA Zoltán: Újlipótváros építésze 1861–1945

EKLÉR Dezső: Házak/Buildings 2000–2014

Építőművészek a historizmustól a modernizmusig

ERTSEY Attila–MEDGYASSZAY Péter: Fenntartható építészet

GY. DÁVID Gyula: PÁKEL Lajos hagyatéka. Egy századfordulós kolozsvári építész – a szerző ajándéka

Jelek a térben. LÁZÁR Antal építésze

A kiemelt nemzeti emlékhely és településképi arculati kézikönyve – az Országgyűlés Hivatala ajándéka

NAGY Tamás: Munkák és inspirációk

Parlando di architettura spontanea – Vukov Konstantin ajándéka

REStart/Párisi Udvar – Eltér István ajándéka

SULYOK Miklós: BODONYI Csaba építésze

SZILÁGYI Mária–KERNER Gábor: NEWTRAD. A szegedi nagytáj építészeti útmutatója – a szerzők ajándéka

VÁMOSSY Ferenc: Építészetelméleti írások – a Tarsoly Kiadó ajándéka

Vándorok könyve. A Vándoriskola 25 éve

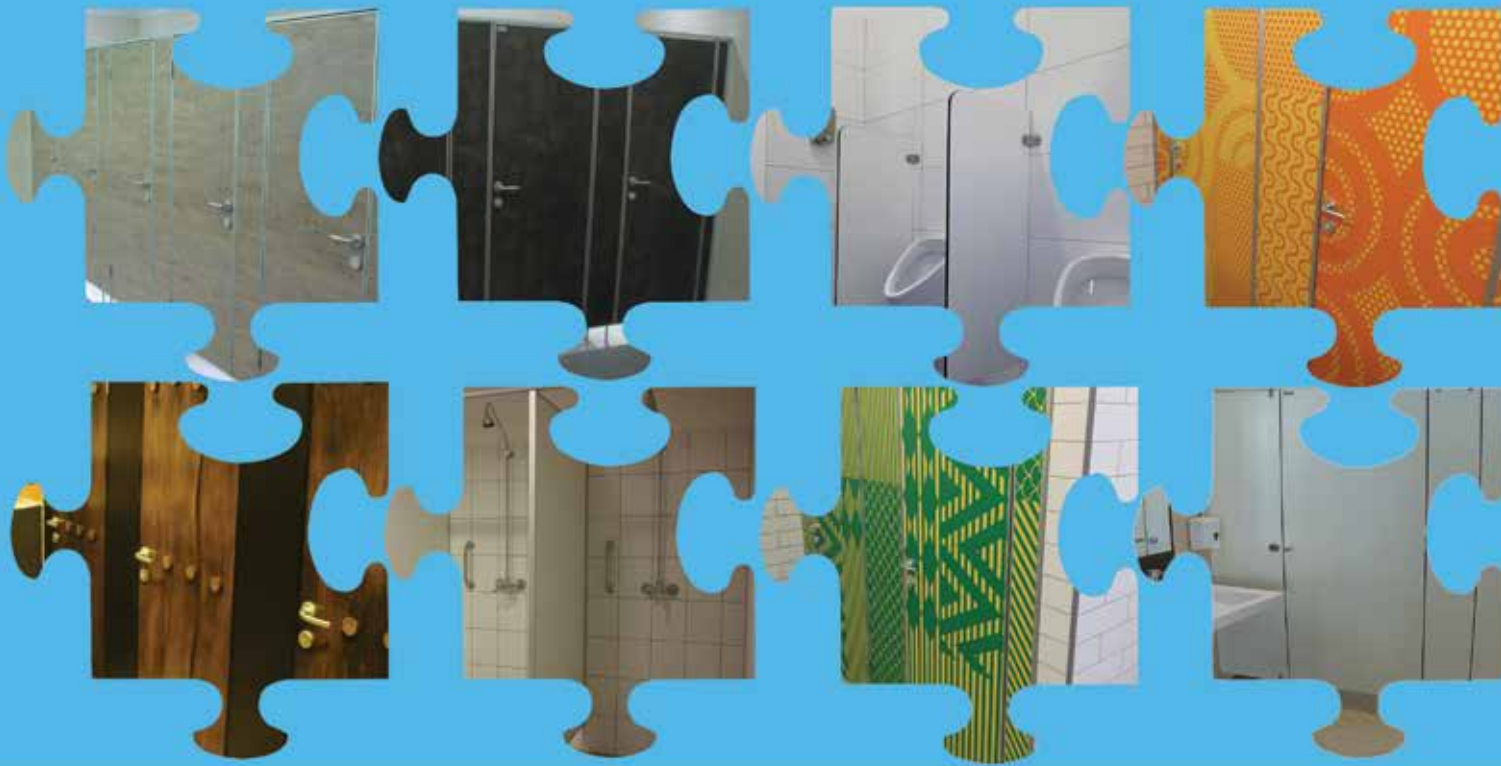
Ezúton mondunk köszönetet az ajándékozóknak.

A könyvtár nyitva:

hétfőn és pénteken 10–12 óráig,

kedden és csütörtökön 14–16 óráig.

Szeretettel várjuk régi és új könyvtárlátogatóinkat a fenti időpontokban.

BELLO
— EXPERT —

SZERELT KABIN, FÜLKE RENDSZER • ZUHANY VÁLASZFAL • PISSOIR PARAVÁN

www.kabinyar.hu

info@belloexpert.hu

Bello-Expert Kft.,

H-2112 Veresegyház, Erkel Ferenc tér 1.,

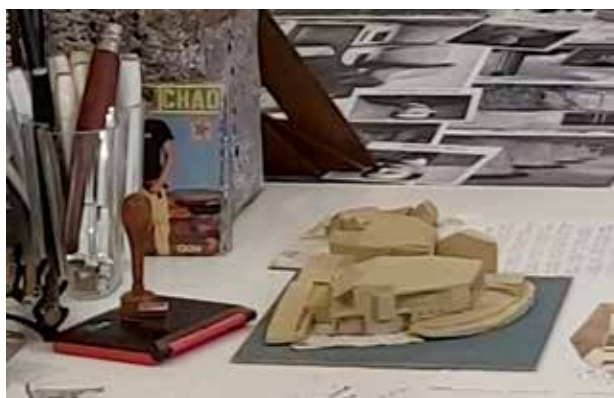
MINŐSÉGI TERMÉKEK. GARANCIA.

Csomópontok – Turi Attila és alkotótársainak kiállítása

A hatvanéves Turi Attila építőművész, az MMA rendes tagjának és alkotótársainak kiállítása 2019. december 4-től 2020. február elejéig volt látható a Pesti Vigadóban, majd ezt követően országszerte megtekinthető lesz a területi építész kamarák és a főépítészek meghívására.

A három évtized alkotásait bemutató kiállítás képet ad a változatos életműről, ami a családi házaktól az iskolákon át a nagy összefogással megvalósított programszintű beregi és a vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítési munkákig ível. A kiállításon bemutatott műveket átszövi a Makovecz Imre nevével fémjelzett organikus iskola közös története, a mester szemléletmódja és a Kós Károly Egyesülés szellemisége.

A bemutatott anyagból könyv is készült, amely a vigadóbéli kiállítás záróprogramjaként került bemutatásra.

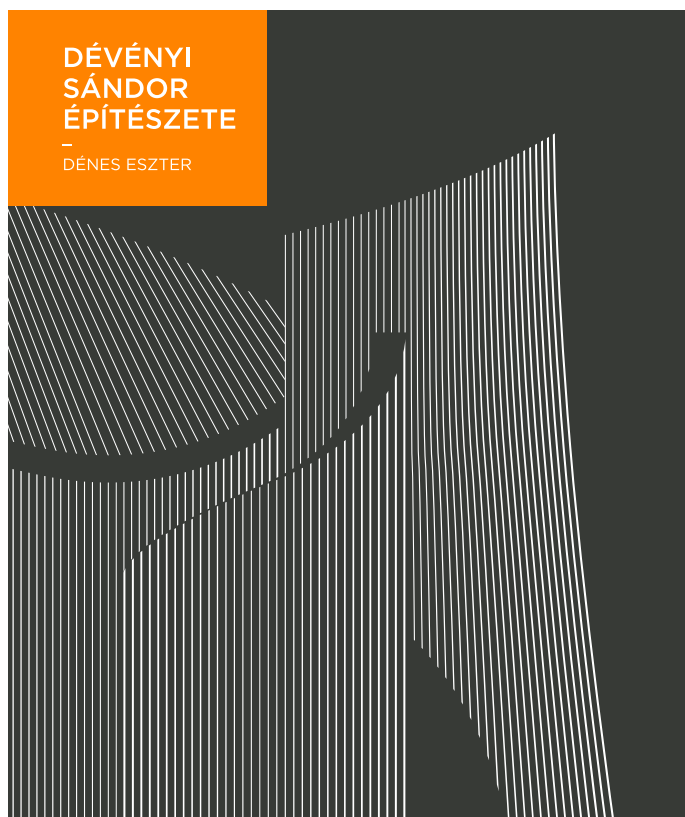
Könyvajánló

DÉVÉNYI SÁNDOR

ÉPÍTÉSZ

Dénes Eszter monográfiája Dévényi Sándor életművét járja körbe többféle megközelítésből. A kötet Sulyok Miklós által írt bevezetője bemutatja a „történetek építészetét”, hiszen Dévényi minden háza önálló világgént folytatja az adott hely múltja által felkínált elbeszélést. A monográfiában vezérfonalként van jelen Dévényi pécsi kötődése, ami építészetét is áthatja, hiszen összetéveszthetetlen, formabontó, ötletgazdag alkotóereje a legmediterránabb magyar város sajátos hangulatából táplálkozik. Több évtizedes pályafutása során elévülhetetlen érdemeket szerzett a pécsi épületrehabilitáció és a városrendezés terén, miközben túlzás nélkül megújította a hazai lakóháztervezés szemléletmódját is. A kötetben egészen a gyerekkortól az egyetemi tanulmányokon, a jelentős térrendezési feladatokon át a megvalósulatlan tervekig kapunk átfogó képet a pálya ívéről, amit bőséges képi és rajzi anyag, valamint a szerző saját gondolatai tesznek még plasztikusabbá. Kapható a nagyobb könyvesboltokban, valamint megrendelhető a kiadótól.

MMA Kiadó
2019
256 oldal
4800 Ft

Korszakváltó épületek

A Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara kiállítása a győri és soproni modern építészet kezdetéről és kibontakozásáról a Bauhaus100 alkalmából.

Győr és Sopron Magyarország két, műemlékekben leggazdagabb vidéki városa. Azonban legalább ennyire figyelemre méltó a modern építészet kezdeteinek és kibontakozásának korában elkészült épített örökségük. A Bauhaus-iskola alapításának jubileumához kapcsolódva 2019. október 19. és 27. között erről a témáról láthatott kiállítást Győr érdeklődő közönsége. A tárlat a Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara szervezésében és támogatásával, a Rómer Flóris Múzeum Magyar Ispita kiállítóterében, a Design Hét Győr partnerrendezvényeként, Hartmann Gergely kurátorságával valósult meg.

A kiállítás az alkotásokat egyrészt gazdag archív képanyaggal, másrészt Schmal Fülöp erre az alkalomra készült karakteres fótórosorozatával prezentálta elsősorban. Alapvető vállalása volt, hogy a két városnak e korszakban készült alkotásait (minden bizonnyal elsőként) egymás mellé állítsa, a párbeszéd helyzetébe hozza. Győrt és Sopront történelmük, földrajzi közelségük ezer szállal köti egymáshoz. A gazdag polgári hagyományok, a nyugatra (és egyúttal a hazai haladó folyamatokra való figyelés) és a nyitottság olyan közös alapot jelent, amelyen sok hasonlósággal, és sok egyedi jellegzetességgel is bíró építészet alakult ki. Mindkét városnak megvoltak a maga úttörő modern építészeti: Sopronban sokak mellett Füredi Oszkár és Winkler Oszkár, Győrben leginkább Lakatos Kálmán. Mindkét városban alkottak jelentős műveket fővárosi építészek: többek között Hajós Alfréd, Árkay Bertalan vagy Benkhardt Ágost. Mindkét városban épült szinte egyazon évben OTI rendelőintézet, modern templom, sőt új strand is. Sopron mondhatja magáénak ugyanakkor a megye legkorábbi, valóban az új modern formai és esztétikai elveket tükröző épületét, a Trebitsch-féle selyemgyár munkáslakóházát (1925-ből), és itt már a harmincas évek elején, szinte párhuzamosan a fővárosi és nemzetközi folyamatokkal, megjelenik egy letisztult, valóban „bauhausos” villaépítészet is. Ugyanígy soproni sajátosság a Lővérekbe szép számmal épült szállók, üdülők és panziók világa. Győrben viszont a modern kezdete a folyópartokhoz kötődik: a harmincas évek elejére felépül Hajós Alfréd strandépülete, valamint sajátos modern ízű csónakházak kezdenek sorakozni a Mosoni-Duna partján. Utóbbiak építészettörténetének feltárása máig

nagy adósság. Szintén kevéssé ismerjük az 1938-ban Győrben meghirdetett fegyverkezési programban épült ipari épületeket, valamint a szintén ekkor elkészült győri reptér modernista kiszolgálóépületeit és az akkoriban bravúros szerkezetű hangárjait. Ezeket ráadásul ma már hiába keresnénk, városrésznyi területen egytől egyig elbontották őket. A kiállítás ezeknek is igyekezett emléket állítani.

Bár az apropó a Bauhaus századik évfordulója, az itt bemutatott épületeknek a weimari, majd a dessauer iskolához tulajdonképpen aligha van közvetlen kapcsolódásuk. Inkább a nemzetközi modern mozgalom hazai, vidéki elterjedésének állomásai. Különböző mértékben, de egyértelműen megjelennek bennük az új formálási és alaprajzi elvek, az esztétikai és funkcionális elvárások, sőt egy új városértelmezés: tagadhatatlanul egy korszakváltás épületei.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara és a Modern Győr 2014 óta immár a negyedik kiállításon mutatja be a megye 20. századi építészettörténetét. A templomépítészetet, a lakó- majd a középületeket bemutató tárlat után 2019-ben a Bauhauson volt a sor. Terveink szerint az anyag 2020 során Sopronba és a budapesti Fuga Építészeti Központba is eljut.

  ≥ 45

45 perces tűzterjedési határérték vizsgálattal rendelkezik a PREFA alumínium homlokzati Síd íng elem!

*A színgarancia a bevonat felületére vonatkozik, annak lepattogzására és felhólyagosodására, a garanciajegyben foglaltak szerint.

ALUMÍNIUM TETŐ ÉS HOMLOKZAT

WWW.PREFA.HU

QUALITÄT
AUS ÖSTERREICH

seit 1946

Tervből kivitelezés van.

CONSTRUMA OTTHONTEREMTÉSI KIÁLLÍTÁSI CSOKOR

CONSTRUMA
39. Nemzetközi építőipari szakkiallítás

2020. április 1-5.

hungexpo

OTTHON
Design

9. Otthonteremtési szakkiallítás

RENEO

8. Nemzetközi megújuló
energia szakkiallítás

www.construma.hu

GRAPHISOFT.
ARCHICAD 23

INSTANT BIM

Az ARCHICAD23 fő újdonságai a rövidebb reakcióidő, a pontos modellezés, intuitív szerkesztés és precíz dokumentáció, valamint a szakági – generáltervezői – koordinációt elősegítő, a szinteken és elemeken áthaladó vízszintes, függőleges, illetve ferde irányú strangok, gépészeti áttörések, kimetszések készítését támogató új Áttörés eszköz.

Az AC23 optimalizálja a szakmai szoftverekkel (Solibri, dRofus) való kapcsolatot, ami gyorsabb és pontosabb kétoldalú együttműködést és adatátvitelt eredményez.

ArchiCAD Center - MódiStúdió
www.modistudio.hu

Archimage Plusz
www.archimage.hu

PIRCAD
www.pircad.hu